

NAGYVÁRAD

Ár: Vidéken egy óra 40 lei.
Nagyváradon: egy óra 30 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

A mühlheimi véres események

Kommunista tüntetés a porosz országgyűlésen

Külföldi események centrumában e
Mühlheim városa áll, mely még
felújuló zavargásoknak főszéke.
Még alig tudja megtisztítani a vá-
rosát a kommunistáktól, akik megrohamoz-
ták a rendőrségi épületet és hét halottat
száraznak. A kommunistákat csak nagy-
erővel lehetett viasztorítani. A kom-
munisták halottait és sebesültjeit a fran-
kóba vitték. A kommunisták a
közvetlen közelükben is követtek el gyilkosságo-
kat. A kommunisták Krapp
közvetlen közelében elfogta. Egyik cinkostársát
közvetlen közelében a rendőrök agyonlőtték.
A közeli lapok megállapítják, hogy a
kommunista lázadás

idék január óta gyülekező helye
kommunista agitátoroknak, akik abban
közvetlen közelében agitálnak szovjetpénzen,
közvetlen közeléből kiindulva

hiába döntsék Németország

kvés azonban kudarcot vallott,
jelentés szerint Mühlheim vá-
rosyerte rendes képét. A lázadók
viselkedése volt. A fegyveres
támadások a járőreket megmozdították.
elvérték és puskatussal verték
város háza ablakában megjelenő
terre rálóttak, de a golyók nem
vendéglőket, üzleteket kifosztot-

tak és egyik helyről tizenhatszáz millió már-
ka értéket vittek el. A mühlheimi város há-
zán bennrekedt polgármester vezetésével
tisztviselők és rendőrök botokkal fölfegy-
verkezve rontottak a lázadókra. Több hi-
vatalnok meghalt. A mühlheimi nagy gyár-
ak százezer munkássága a szimpátia-
sztrájkot megtagadta a lázadóktól.

Oberhausenben a kommunista meg-
akadályozták a bányászokat abban, hogy
a bányákba leszálljanak.

Ruhrortban szovjet munkas-
nélküliek nyomultak be a város házára, s
azt teljesen hatalmukba kerítették: Gelsen-
kirchenben pedig

Berlinben a porosz országgyűlés ülés-
sén heves interpellációt intéztek a kor-
mányhoz a Rothe Fahne betiltása s a Sza-
badság-párt elleni intézkedések miatt.

Mikor az interpellációra Schlaue nem-
zeti párti válaszolt, a karzaton élénken
megtapsolták válaszáat. A kommunisták
erre fölrohantak a karzatra s felelősségre
vonták a tapsolókat. Több nemzeti-párti a
kommunisták után vetette magát, amiből
a karzaton dühös verekedés támadt.

Az elnök csak a karzatnak karhatalom-
mal való kiürítésével tudta a rendet nagy-
nehezen helyreállítani.

Nagyváradon és Biharban a gyárak kitelepítésére nem gondol a hatóság

A kolozsvári egészségügyi vezérigazgatóság felújította az 1920. október 2-án kiadott rendeletet, amely az 1875 és 1898. évi magyar törvényekre támaszkodva a közegészségügyre káros, ipari üzemek és gyárvállalatok kitelepítését elrendelte a csatolt területeken. Ezt a rendeletet Tordán, Románia leendő legnagyobb gyárvárosában már alkalmazták olyképen, hogy felszólították az iparost üzemének a zonnal való kihelyezésére. Felebbezés folytán a kolozsvári vezérigazgatóság haladékot adott a kihelyezésre.

A rendelet ugyanis előírja, hogy a veszélyes üzemek a város határától egy, illetve félkilométerre kitelepítendőek 1923 október 3-ig. A veszélyes üzemek négy kategóriába oszthatók: Az első két sorozatban a munkások egészségügyének védelmére vannak utasítások. A harmadik csoportba a vegyi- és petroleum-üzemek tartoznak s azon gyárak, amelyeknek zaja a szomszédok csendjét zavarja. A negyedik csoportban a téglagyárak, kőbányák, lőpor-raktárak, petroleum-tisztítók, szesz- és étergyárak, cukor és műtrágyagyárak foglalnak helyet. Mindkét csoportban szerepelnek a garázsok és gabonarszárak. Az üzemek veszélyességét nagyobb városokban az orvosi tanács, vármegyékben, kisebb városokban a tisztiorvosi hivatal állapítja meg. A bizottság döntése ellen a községekben és vármegyékben az alispáni, városokban a prefektusi hivatalhoz lehet felebbezni. Harmadfokozat a belügyminiszter dönt.

Megkérdeztük dr. Comsia János városi főorvost, hogy milyen intézkedéseket tett eddig az orvosi bizottság a rendelet alapján, miután az érdekelt gyárak együttes akcióban állapodtak meg mindenütt.

— Mi, mondotta a főorvos, a rendeletet nem kaptuk meg Kolozsvárról, mert mi az aradi vezérigazgatósághoz csatoltattunk s ez most szervezés alatt áll. Különben is állandóan vizsgáljuk a gyárakat s üzemeket veszélyesség s közbiztonsági szempontból. Az orvosi bizottságot megalakítottuk, elnöke dr. Bucico Coriolan polgármester, ügyvezető alelnöke én vagyok. Tagjai: dr. Popovici Miklós megyei főorvos, Munteanu Leontin dr., az egészségügyi felügyelőség vezetője, dr. Nemes Sándor igazgató, dr. Meer Samu, a katonai parancsnokság orvosfőnöke, dr. Barna Ármán, dr. Ertler Mór, dr. Maior Vasile, dr. Popa Demeter tisztiorvosok, az orvosi hivatal titkára: Silvia Pop, dr. Dănes Ignác, dr. Anca György Gyula, dr. Schiff Ernő, Hasas Sándor állatorvos, Feder Ottó tanácsos, Készeghy József műszaki tanácsos, Pacala György gyógyszerész, Kovács Kálmán főállatorvos és Megyery Ferenc mérnök.

Vegyék csak sorra az üzemeket: a téglagyárak, műtrágya-gyárak, mint vannak a periferiákon, vegyi-gyárak éter-gyárak, mint vannak, cukor-gyárak, mint vannak, a gabona raktárak jó helyen vannak s nem veszélyesek, petroleum-tisztítók nincsenek, petroleum raktárak a vasutnál mint vannak, a szeszgyárak vagy mint vannak, vagy nagy szabad terület veszi őket körül, mint a Körözs-mentén a Löblé és Moskovits-gyárakat. A Vesta, Auróra mint vannak, a kötszer-gyár is.

A likör-gyárakra most folynak a tárgyalások s körülbelül tizenketten megkapják a működési engedélyt, amely a berendezéstől, a gyakorlatától és képesítéstől függ. A 7 eszencia- és rum-gyár nem jár veszedelemmel s intézkedésre nincs is szükség. Maradnak a garázsok, amelyek benzinként révén veszélyesek s ezeknek kitelepítéséről lesz szó, meg a Moskovits-szeszgyár messze nyugtalanító primitív motoráról. Egyet azonban mondhatok: nem azért helyeztek ide erre a helyre, hogy megnyomorítsam az ipart,

amelynek fejlődésére osztályunknak nagy szüksége van, ha tehát lesznek eljárások egyes esetekben, azt simán fogom keresztülvinni, hogy a redeletnek eleget tegyek, de az ipart működésében megakadályozni nem fogom.

Dr. Popovici Miklós megyei főorvos így nyilatkozott:

— A megyei bizottság, amely ezt a kérdést intézi, így alakul meg: elnöke Peter M. Julian prefektus, helyettese én vagyok, tagjai: az árvászéki elnök, az utak és hidak hivatalának főnöke, 2 kórházi orvos, egy körorvos, egy gyógyszerész. Az üzemeket a főorvos és helyettese vizsgálja felül állandóan, három havonként s a főorvos ad véleményét. A gyárak működésének veszélyessége tehát állandó ellenőrzés alatt áll. Csak a veszélyes üzemek: likörgyárak, petroleum- és benzinraktárak kitelepítéséről lehet szó, természetesen az ipari és kereskedelmi inspektor meghallgatásával. Ezideig egyetlen esetben sem merült fel ennek szüksége s ha a gyárak munkálakásai nem zsufoztak, itt sem lesz különös intézkedés.

Zimonyban inzultáltak az ellenzéki képviselőket

Szabadka, április 21. Hétfőn este kilenc órakor a zimonyi jugoszláviai Fekete Macska éttermében a muzulmán bosnyák Spaho párt több tagja együtt vacsorázott néhány klerikális párti képviselővel, amikor megjelentek a helyiségben a zimonyi szerb nacionalista ifjúsági egyesület tagjai Gavric tuzlai származású főiskolai hallgató vezetésével behatoltak a terembe és inzultáltak a muzulmán bosnyák képviselőket. A párt alelnökének, Hraznicának leverték fejéről a fezt. A támadók olyan fenyegető magatartást tanusítottak, hogy néhány helybeli polgár a rendőrségre sietett, ahol bejelentette az esetet és segítséget kért a szorongatott helyzetben levő képviselők számára. A helyszínre kivonult rendőrség mentette csak meg a képviselőket a súlyosabb természetű inzultusoktól.

A muzulmán képviselők a rendőrség védelme alatt átvonultak a Central-szállóba, ahol testületileg laknak és annak éttermében helyezkedtek el. Alig fogtak hozzá vacsorájukhoz, itt is megjelentek megnövekedett számban a szerb nacionalisták és halálos fenyegetésekkel megtámadták a Spahopárti képviselőket. Az étterem közönsége és a szállóda személyzete a képviselők védelmére kelt, akiknek sikerült így végül szobájukba feljutni. A szerb diákok ezek után sem vonultak el, hanem felálltak a szálló épülete előtt az utcán és kövekkel beverték a képviselők ablakait. A rendőrség, amelynek őrszobája közvetlenül a szálló mellett van, ez alkalommal passzív módon viselkedett.

Az incidens folytatásaképpen kedden délelőtt tizenegy órakor Hraznica, a muzulmán-párt alelnöke és dr. Korosec, a klerikális-párt elnöke együttesen megjelentek dr. Peles Dusánnál, a képviselőház elnökénél és bejelentették immunitásuk megsértését.

Együttal kérdést intéztek a házelnökhöz, hogy milyen intézkedéseket szándékozik tenni az ellenzéki képviselők személyes biztonságának megvédésére?

Peles házelnök azonnal felhívta telefonon Vujicsics belügyminisztert és jelentette neki az esetet, majd közölte Korosec és Hraznica képviselőkkel a belügyminiszter választát, amely szerint azonnal szigorú vizsgálatot indítanak az ügyben.

A képviselők kijelentették a képviselőház elnöke előtt, hogy ezzel az elintézkéssel nincsenek megelégedve, mert — mint Hraznica mondotta — tudomásuk szerint a belügyminiszter előzetesen tudott a szerb ifjak támadásáról. Dr. Korosec dalmáciai szlovén pap-képviselő, aki tudvalevőleg az osztrák parlamentben lehangosabban dolgozott a

Habsburg-uralom ellen, viszont kijelentette, hogy ilyen körülmények között az ellenzéki képviselők meg fogják gondolni, hogy ezáltal Belgrádban maradjanak-e. A tárgyalás közben megjelent az elnök szlovén Jánics, a radikális párt főtitkára és a radikális párti képviselő, akik huzorgonyos megjegyzéseket tettek Korosecra a kijelentésére, hogy nincs Eötvös még egy parlamenti város, ahol a képviselők személyi biztonsága ne állana a kormány védelme alatt. Minthogy a képviselők nem emelt kifogást a radikális képviselőkkel szemben és komolytalan megjegyzések ellen, Korosec és Hraznica tiltakozás jeléül elhagyták a szobát.

Eltörött a hegedűm

A kávéházi muzsikások, Tutankamen és késői leszármazottait találtuk tegnap izgatott közönségben a törvényszék folyosóján. Az ügy ilyen szép számmal összeverődtek, persze hegedű körül forog, amihez olyan szeretet-kodnak. Az ősszel leszerződött Bura bandája az Elite kávéházba. Megállapodtak a tulajdonossal bizonyos fix-fizetésben és tizenöt perces előadásban. Már ott játszottak vagy három hegedűs mármározzigeti zsidózenészek érkeztek és azokat szerződtette le az Elite kávéház. Gézákat pedig elbocsájtották. A banda elvezetésükkor nem tudta az összeget kifizetni ezért a tulajdonos ott tartotta hegedűjét, már mind elszerződtek máshova, csak Turbuc maradt állás nélkül, mivel nem volt hegedűje.

Turbuc József a tárgyaláson előadta, hogy morult pénzért összetörte a kávéház hegedűjét. Könyözve simogatta a hegedűjét. Turbuc mindannyian igazolják, Bura Géza, Fátma és Siró Gyula muzsikások is. Turbuc pedánsa óta — november 1 óta — száz lei nála tést kér megítélni, mert elmulasztott tölteni a hegedűjét és egy béli szezon, amely pedig ugyancsak jövedelmezett.

A bíróság tanuk kihallgatását rendelt el, nézve, hogy valóban kapott volna-e azóta Turbuc s tényleg csak a hegedűt eldobta, hogy állástalan lett.

Dorian-hét a Dorian Filmszínházban

I.
Vasárnap, hétfő, kedd

Megbűvöltek

A főszerepben Bsjor Gizl, Bakó L.
Dorian film!

II.
Szerda, csütörtök, péntek

Cigány szerelmek

Erkölcskép a cigányok életéből
Dorian film!

III.
Szombaton először

Monroe kapitány

Amerikai kalandor dráma.
Dorian film!

Külön értesítés mindenkihez!

Miután cégem részvény-társasággá alakul, az összes raktáron levő árukat eladom minden eladónak. Az eladás nyolc napig tart.

KELLER áruház

Sur. Avram Jancu (Kossuth utca) 8. sz.

letűnt nemzedék

Müller Salamon

Zargontréfák elevenednek meg e név körül, gölemszerű, elhízott alakját, nehezszerű arcát hozza vissza a repáthatlan idő. Müller Salamon és a Müller körül forgott Nagyvárad társaságis különösen éjjeli élete, a Müller-napal a kereskedelem, ipar, a bankár-gyülekező helye, odajártak az orvosok, ügyvédek, földbirtokosok, a mezei entry, éjjel pedig nagy kártyacsáztak le évtizedekig, de ezekről utogva beszéltek, mert hallgatott adaki, az is, aki nyert, az is, aki szűt. A kártyázás akkor még titkos egég volt, amibe néha néha beleesett ember a barátai kedvéért, ma exisz-

Müller Salamon pék volt, szállítója a kórháznak, a kórháznak és a állami intézménynek. Egyszerű cukrász volt ő, de azért épp úgy rovatba illik, mint a nagy politikus. Mert az ő egyénisége is beletartozott a nemzedék korszakába. A Fény-szda a Szent László-téren volt, a kath. püspöki rezidencia mellett, en nyílt meg. A cukrászdát átvette auser József, aki meghalt, özvegye agul ment Müller Salamonhoz 1884-ben. A cukrászdát tovább fejlesztette, szállított Olteanu püspöknek s mikor a és Netyő cukrászda megszűnt, oda az élni vágyó Nagyvárad, amelyet elégítettek ki a hepehupás kövezeten egyhangú séta, a gyér utcai világi a lüsts, vegyes kávéházi élet. Szóda járt a hotvolé.

Két részből állott a nevezetes cuk-szda, elől a kávézók, süteményfogyasz-taptak helyet, oldalt a város szám-phető emberei ültek délután a feke-ze, éjjel a kártyaszobában forgatták a pot a sokpénzüek és a pénzre éhesek. az emeleten is volt egy kártyaszoba eglegletek ellen s annyira megtet-a kereskedelmi embereknek a hely, a Kereskedelmi Csarnokot a Kovács-emeletéről, ahol ma a Dácia bizto- van, áttelepítették a Mülleráj fölé s Müller lett a Csarnok gazdája is.

A Müllerájba járt az új és régi gene-ó. Délután megjelent Mihály Adolf véd s jobbkezével balfelsőkarját si-gatva nyájasan kérdezte: Kisasszony em, megjött már a Pester Lloyd? Oda a híres céllövő, a zsákos Konda Sa-a aki dicsősége tetőpontján, mikor már seif főherceg jelenlétében nyert első it a lövészversenyen, lejtőre jutott. dor Károly doktor ott bölcselkedett: rátom, mikor én Pesten az írakkal gyűtt vacsoráztam s tárcákat irtam... ng Ferenc, a legrégebb kereskedő, a Smló (Spitzer) Testvérek, a szelid lelkű Ali József ott vitatták meg a kereske-delmi kérdéseket. Szilágyi Mór, a László-malom tragikus végű igazgatója, aki a csület régi értelmezésének dobta oda étét, itt mesélte el ötleteit s itt ült éve-tn át Bognár Sándor, elegánsan, csipő-sn kommentálva az eseményeket.

Huszonötéből felvonultatunk egy évsort, akik a Mülleráj tükrös lamberiejei att ültek:

Schwartz, Bumi, Zsiga, Ferenc, Béla. r. Salacz Aladár, Wallerstein Fülöp, őw Salamon élelmező, Fischer Simon, horma Lajos, ak aztán évekig a szobá-ban ült, Reindl Gyula, Kesztegi Schwartz akab, Andrányi Gusztáv, Róth János. Révész Bálint, dr. Berkovits Ferenc, Mi-helly Lajos dr., Hoványi Géza, Hlatky Endre, Gutman József, Kolozsvári Sán-dor, Kepes L. Miklós, Lázár Márton, Licht-mann József, Rezső Mór, Papolezy Fe-renc, Beóthy Pál, Beck Henrik, Bárczy László.

Bárczyval itt történt, hogy a tökhetes üldözte s már babonás lett. Egyszer újra a tökhetes került a kezébe, dühében a kártyacsomagot a tükörbevágta. A kár-tyák lehullottak, csak a tökhetes maradt függve a tükörlapon.

Füchsl Mór, Hollóssy Jenő, Hollóssy Dezső, Tomsek Ferenc, gróf Porcia Lajos, gróf Porcia Aladár, Reisman Mór, Glatz Antal, Radó Ignác, Cziffra Gerő, Molnár Lajos gyógyszerész, Steiner József, Laszky Ármin, Farkas Izidor, Weinberger Jakab, Aufricht Mór, Örley Kálmán, báró Ros-ner József, dr. Kálmán József, Stern Már-ton, Guttmann Albert.

Aztán a tisztek, az 51-esek, meg a 37-esek, meg a 4-esek, Major Miklós had-nagy, a hadapródiskola későbbi parancs-noka, báró Karg Voith, Bisu, Schmardes Sarapatka, Wuffka, Vacatka, Alagics, báró Schönberg, Wendelinszky Pál s a bra-ganzai herceg, de ez inkább a Kioszkban, amelyet Müller mostohafia, az elegáns, jómódu Kornhauser Molnár Henrik vezet-tett. Itt találkoztak megyei közgyűlés előtt a vidéki urak, itt kártyáztak reggel 9-ig, azután felmentek a megyegyűlésre.

A Müllerájban nem volt zene, de volt jó kávé, sütemény sok ujság, magyar, német, francia, angol. Szívesen jártak oda az uriaszonyok.

Ha Nagyváradra jött, ott kalabriá-szozott Bródy Sándor. Ady Endre és Biró Lajos e sorok írójával majdnem minden-nap megjelent a Müllerájban, este a kioszkban. Valahányszor Tisza Kálmán Nagyváradra jött, nem mulasztotta el, hogy rendíthetetlen párthívének, Müller Salamonnak cukrászdájába elmenjen. Oda-mentek vele Gajary Ödön, Kabos Gyula, Rosenberg Gyula, Mikszáth Kálmán, Beóthy László dr., Balázsházy Bertalan, Platthy Miklós, Szunyogh Péter s a párt egyéb korifeusai. Ott írta meg Tisza a konyakját vízzel.

Müllerrel állandóan évődött dr. Fodor Gyula ügyvéd, aki megállapította, hogy Müller nyitott ó-val és zárt u-val beszél. Ut Fudurnak nevezte, Radó Nácit Radu-nak, Radu püspököt pedig Radónak. Tőle származik a következő Müller-mondás kártyázás közben:

— Eredj Jeni, mungyad meg a hetes-nek, tegye a tűzre, én pedig megötöm a tök tüzest. Eredj Jenő, (Weiszberger Jenő) mondjad meg a hetesnek, tegyen a tűzre, én pedig megötöm a tök tüzest.

Híres utazása volt Müllernek Pestre. Egész uton a Buda (Boda főkapitány) ügyéről beszéltek s Müller törhetetlenül Budának nevezte Bodát. Mikor megérkez-nek, azt kérdi az utitársa:

— Hova megy most Müller ur?
— Hát Bodára.
— Nini, maga kitudja mondani, hogy Boda, miért mondta Bodának, hogy Buda.
— Azt muntam, hogy Buda, hát nem ugy van?

Tisza Kálmán jót nevetett egyszer azon, hogy ejti ki Müller a borok nevét. Porcsint ajánlott, meg Tokajit s így mondta:

— Van purosín, meg tukaj.
Emlékezetes história még hogy Müller egyszer összeverte a hetesét és ezért elitelték nyolc napi fogházra. A nagyvá-radi zsidók elhatározták, hogy kegyelmi kérvénnyel fordulnak Ferenc József ki-rályhoz. Gyűjtötték is az aláírásokat és háromtagu deputáció vitte fel Bécsbe. Min-háromtagu a kérvényt, csupán Dukesz denki aláírta a kérvényt, csupán Dukesz Mór, egy akkori ismert nagyvárad ke-reskedő tagadta meg, hogy Müllert, aki-renek a kávéházába járt egyébként, bosz-szantsa. De Müller visszaadta a kölcsönt. Mikor ugyanis a deputáció hazajött, Du-kesz megkérdezte Müllert:

— No mit mondott a király.
— A király? Hát tudod átvette a kegyelmi kérvényt, átolvasta a névsort és aztán megkérdezte: Wo ist Dukesz?
Évtizedeken mondták ezután Vára-

don, ha egy-egy elbizakodott embert le akartak hűteni: wo ist Dukesz? (sz.)

PÁRISI

legújabb modellek
paletok
costümök
ruhák

HOLZER

divatházában

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 9. sz.

HACKMAYER

urí szabó

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Tavaszi és nyári idényre

angol szövet ujdön-
ságaim megérkeztek

Női szalmakalapok
120 lottól

Lisér, tagál, tortini, őször és bást
kalapok hallatlan olcsó árban.

KONIG kalapgyár

Str. St. Ladislau (Kőrös-utca 16)

Alakítások gyorsan és a legjobb kiví-
telben készülnek.

Yes puder

a puderek királynője
Csak a zöld zárószalaggal
valódi!!

Gummi köppeney

prima, jó minőségű 850
Leiert dus választékban
kapható HAAS LIPOT
Linolnum gyári leraka-
tában, Rákóczi-ut 5. sz. a.

BUTOR

U
T
O
R

különlegességeink
minden kivitelben
ÉRKEZTEK

Wal'enstein Ferenc utódai

DANIBERG

ÉS WALDNER

Nic. Jorga (Zöldfa)-u. 19.

Alapított 1861-ben

Felsőrészt szépen és
gyorsan csak

Rosenberg Jenő

bőrkereskedésében, Teleki-u.
4. szám alatt csináltathat.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mt működik az Ipartestület előjárósága.

Vgre ismét együtt láthattuk e város
mves ipari életének reprezentánsait.
ett látni, mily nagy buzgalommal
gekezzel jöttek, hogy dolgozzanak
narszéli ipari város négy év óta
radó ipari életének felfrissítésén és
ritásán. Most, hogy együtt voltak,
at csak, hogy mily hasznos és nem-
k iparosokra nézve szükséges, hanem
egsz polgárság gazdasági életére elő-
negnyilatkozások némultak el és
k tétlenségre kárhortatva hosszú
Most láthatjuk csak, hogy mit je-
ha az iparosok mozgalmait, ki-
ait nem 2-3 ember, hanem min-
pros-csoport bizalmi és arra ráter-
egbizottjai irányítják és segítenek
vinni. Ám legyen ez a buzgalom
iparosért való önzetlen fáradozás
s állandó, ne legyen csak szalma-
e legyen könnyen megijedő és az
adályoknál — melyből sokkal több
nt kellene — visszaforduló. Lát-
nir szépen induló nagy eszméktől
és teltre kész mozgalmakat letörni
saesni. Iparosok, ne történessen
velünk is. Elvi vagy személyi
eket küszöböljünk ki magunk kö-
sük magunkat alá a józan több-
aratnak.

öbbségi akarat megnyilvánulásá-
stell azonban készség és munka-
rdeklődjék minden egyes iparos
ban szakmája mozgalmait, kíván-
érvényesítése iránt, de amellet az
is ipari és közgazdasági élet meg-
ulási iránt is. Nagyon jól mon-
Ipartestület előjárósági ülésén
lihalý iparhatósági főnök ur és
ak köszönet és elismerés jár neki,
ki az ipartörvényt, vagy az Ipar-
intézményt illetőleg az a nézete
ait az iparosok véleményéből és
tásából látni és hallani fog. Ő
ellet fog harcolni.

badjuk meg tehát az alkalmat tisz-
ros barátain, éljünk jogainkkal,
e magunkról a letargiát, vegyünk
mindannyian kisebb és nagyobb
es, iparos, szegény vagy jómódu
vegyünk részt a mozgalmakban,
véleményünknek kifejezést, mert
juthat el az ipartestület előjáró-
o, innen a több száz ipartestüle-
innen a sorsunkat intéző minisz-
khoz, törvényhozó testületekhez
zokban résztvevő képviselőkhez,
érvényesíteni tudják.

z iparosok távolmaradása folytán
haink erőtlensége arra mutat, hogy
e képesek nem vagyunk, hogy
ngunk ássuk magunk sirját, s hogy
ngyunk méltók rá, hogy értünk
e — pláne az iparosságon kívül
bennünket, figyelemre méltassa-
naszainkat kívánságainkat komo-
gyék.

osok, saját sorsotok kezetekben
szüljétek, biztassátok előjáróito-
koztas átok, álljatok melléjük, ak-
unka hasznos, rátok és a közre
nyes lesz.

D. L.

Osztárk Bank Nagyváradí Flóktelepe
devisa átutalásokra autorisált bank.
Mindennemű banktranszaktiókon kívül
devisa átutalásokat a legelőnyösebben
eszközl. Idegen pénzeket vesz, elad.
ztály telefonszámai:
Nagyvárad 700, 15-50, 15-52.

A női szabóiparosok szakszerveze- tének közgyűlése.

E héten csütörtök este 9 órakor tar-
totta taggyűlését a nőiruha-szabóság, saj-
nos, kevés érdeklődés mellett. Szomorú
és elítélendő ez a közömbösség a tagok
részéről, mert tekintettel a megélhetési
nehézségekre, a szakmában fennálló kon-
kurrenciára és széthúzásra, több meg-
értésre és közös érzésre van ma szükség,
hogy közös érdekeink védelmet kapjanak.
Fájdalommal juttatta ezeket kifejezésre
Weisz Sámuel elnök és éles, de megérde-
melt hangon ítélte el a távolmaradókat
Blum József, aki hiszi, hogy lesz még idő
midőn az ily kényelmeskedők ellen retor-
zióval fognak élni.

Foglalkozott a gyűlés a szaktanfolya-
mok létesítése és felállításának eszméjé-
vel, a divat és praktikus szabászat ismer-
tetésének rendszeresítésével, mely előre-
láthatólag nagy érdeklődést lesz hivatva
kielégíteni.

Elhatározta továbbá a gyűlés, hogy
oly cikkekből, melyek a divatnak alálvete
nincsenek, mint a varrócérnák, selymek,
bélésárak stb. anyagraktárt létesít szövet-
kezeti alapon, mely tetemes haszonhoz
juttatja majd tagjait, e mellett megbízható
jóminőségű áruval fogja ellátni.

A löbbi munkaadó szakszervezetek
példájára a nőiszabó szakszervezet is el-
határozta a kontárok üldözését, amit oly-
képen fog megoldani, hogy házról-házra
fog járni és a helyszínen fogják megállá-
pítani a kontárkodás tényét, ami az ipar
vitelének azonnali megszüntetése mellett
súlyos büntetést is fog maga után vonni.

Elhatározta a gyűlés, hogy jövőben a
választmány ülését a hónap első hétfőjén
este 8 órakor az Ipartestület helyiségében
fogja megtartani, amikor felvételek és
tagdíjfizetések is eszközölhetők lesznek.
A választmányi tagok pontos megjelenését
annál is inkább kéri a szakosztály, mert
az igazolatlanul távol maradók a választ-
mányból kimaradottnak fognak vétetni.

Felhívás a festő iparosokhoz.

Értesítjük az Ipartestület szobafestő,
mázoló, címfestő, aranyozó és fényező
iparosokat, hogy a részükre kiállított ipar-
hatóságilag és rendőrhathóságilag igazolt
ipari minőségüket és tagságukat igazoló
„igazolványokat“ folyó hó 23-án délelőtti
10-12 órakor az ipartestület helyiségében
csakis személyesen való jelentkezés ese-
tén átvehetik. Ezen időben új tagfelvéte-
lek és tagsági díjfizetések is eszközölhe-
tők. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy
saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha
igazolványát kiváltja, mert akinek ezen
igazolványa nem lesz birtokában, az ebből
eredő kellemetlenséget egyedül magának
fogja tulajdonítani. Tisztelettel a festő ipa-
rosok szakszervezete.

A kontár iparosok ellen.

Értesítjük a város nagyérdemű kö-
zönségét, hogy a munka vállalásra joga-
sult szobafestő, mázó, címfestő, ara-
nyozó és fényező iparosok mindannyian
az államrendőrség által igazolt és hitele-
sített igazolvánnyal lesznek ellátva. Azért
tehát a kellemetlenségek elkerülése vé-
gett csak oly iparosokkal dolgoztasson
mindenki, kiknek ily igazolványuk van.
Amennyiben ily igazolvánnyal nem bi-
rókkal dolgoztatna valaki, úgy az az iga-
zolvánnyal bíró iparos részéről feljelent-
hető lesz, melynek alapján nemcsak a
munkavállaló kontár, hanem a munkaadó
polgár is meg lesz büntetve. Tisztelettel
a festő iparosok szakszervezete.

Az Ipartestület Agyagiparosai Szakosztálya

a legutóbbi időig tétlenségre volt kár-
hozható. Ennek hátrányait és kárát két-
ségtelenül megéreztük tehát e; amelyből
eredő anyagi veszteségek kényszerite-
nek bennünket alulirottakat arra, hogy
szakatársainkat ismét tömörítsük és érde-
keinket megvédjük. Felhívjuk tehát szak-
társainkat, hogy f. hó 22-én azaz vásár-
nap délelőtti 10 órakor az Ipartestület he-
lyiségében tartandó fontos értekezletünkre
teljes számban és okvetlenül megjelenni
szíveskedjenek. Nagyvárad, 1923. április
20-án. Tisztelettel: Tarsoly Károly, Ma-
gyary Lajos, Varga György.

* Egy koszorut adok ingyen a vidéki
vásárló közönségnek. Ingyen temetést esz-
közlök a helybeli szegényebb sorsu kö-
zönségnek, kik a temetkezéshez szükséges
árakat nálam szerzik be. Tisztelettel
Germán Károly utóda „Kegyelet“ ke-
resztény temetkezési intézet Oradea-Mare.
Sas-passage, a vaskereskedésben külön
osztály.

* Öltöző asztala hiányos, ha nincs
rajta Brázy kölniviz. Kapható mindenütt.

* Manometer! (fesz mérő) hiteles javi-
tását, telefonfelszerelést! mérleg és minden
egyéb műszerész és e szakba vágó mun-
kát, javításokat olcsón eszközöl. Rájz
Andor elektro és precízió mechanikus.
Teleki-utca 16. szám.

* Vászonárak, ing-zefirek, ing-rájek,
panamak, mosóárak, bélésárak, bevásárlá-
sainál nézze meg a Körösparti Áruház
óriási választékát, hol az árak még béké-
ből elismert olcsók. Tisztviselőknek ár-
kedvezmény.

* Feledi Sándor ingatlanforgalmi ügy-
nök, lakása Szaniszló-utca 63. Telefon
16-27. Található otthon, délelőtti 10 óráig,
délután 12-től fél 3-ig.

* Megjöttek a márkáért vásárolt liszt
és tagál modellek. Nagy választék, „Rita“
kalapszalón, Alexandri (Teleki) utca 24.

* SZABÓK és KERESKEDŐKNEK
különösen fontos érdekük meggyőződni
arról, hogy SZEKELY, Kossuth-utca 5.
az, alatti posztóáruház ujonnan beveze-
tett Anglo árai bélésárakban a
legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást
jelent.

* Ha igazán jó haskötőt akar, csakis
Kovács Sándorné orvosi haskötő ké-
szítőnél (Nilgesz-telep, a pályaudvarral
szemben) rendeljen. Legújabb eredeti
forma, jó alakot ad, kényelmes. Könnyű
házi haskötő 250 leitől kezdve. Saját te-
slálmány, törvényesen védve.

* Hajnal és Rózsa vászon áruhaza Nagy Sán-
dor-utca 1. Különösen hölgyek figyelmébe ajánlja
kelengye, vászon, batiszt, sifon, opálbatiszt és gre-
nadin különlegességeit, nagy paplan-raktár, áthu-
zást vállalunk. Szakszerű és előzékeny kiszolgálás.

* Nagyot hallók figyelmébe! A leg-
újabb rendszerű berlini villamos zseblete-
fonok és elemek a nagyot hallók részé-
re kaphatók Németi Mór Nagyvárad,
Teleki-utca 15. szám alatti lakásán, ahol
azok bárki által kipróbálhatók naponta
2-től 6-ig.

* Kabát, kosztüm és ruhaszövet bevá-
sárlásainál saját érdekében nézze meg a
Körösparti Áruház szövet-tömegét, mely-
hez hasonló választékot csakis fővárosi
áruházakban találhat. Árai utólréhetetlen
olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

szalma és különböző model női kalapok
lasztékban, angró árban lesznek árusítva. —
szten kalapformák és masamód keliékek
nagyban kaphatók

Nagy Mihálynál
Regale Ferdinánd (Rákóczi-ut) 12. sz.

Új szállító cég, mely nem emeli a szállítási díjakat.

Kereskedőink legnagyobb része csak utólag szerzett tudomást arról és saját kárán, hogy a Magyar Államvasutak április 13-tól kezdve a vasúti fuvardíjakat (40—150 %-kal) felemelte. Különösen erősen érdekébe vág ezen meglepetésszerű intézkedés ama importeurjeinknek, akiknek még le nem szállított hátralékos küldeményei vannak.

Ezen anomálián igyekszik segíteni a városunkban nem rég letelepedett

HEISLER IGNÁTZ

nemzetközi szállítócég, amikor eléggé nem dicsérhető előzékenységgel díjtételeit nem emelte fel és megbízóinak jelenleg is a régi árban hozza le, hetenként legalább kétszer közlekedő gyűjtővagonjában a helyi piacra szánt küldeményeket.

A cég képviselője, központi vezetés alatt (Nagy-piac-tér) Mihail Viteazul 3. alatt működik, hol bármilyen szállítási ügyben egyébként is minden költség nélkül a legszakoszerűbb és az ügyfelek érdekeit mindig szemmel tartó, felvilágosítással szolgál.

Élet a halálban

Regény.

Írta: Bónyi Adorján.

Amikor az autó begördült a kapu elé, már nem is nagyon törődött az egészszel. A sofför jóéjszakát kívánt neki.

Csákány visszafordult a lépcsőn.

— Te — mondta a sofförnek, — holnap megkapod a bérédet és elmehetsz. Nem szeretem magam körül az olyan embereket, akiket kis pénzzel meg lehet vesztegetni.

S amint tovább ment, úgy gondolta, ez volt az utolsó szó, ami a Gróthné ügyében elhangzott.

5.

Korán reggel betelefonált az üzem központi házába. Meg kell keresni Róbertet. Jöjjön azonnal ide hozzá.

Róbert egy nagyon ügyes fiatalember volt, aki a detektívpályán működött és mint ilyen a Csákány-ház személyzetéhez tartozott. Barátságosan és egyszerűen csak úgy nevezték őt: Robi.

Addig is, míg Róbert megérkezik, Csákány az íróasztala mellé ült, egy öreg, fakó és egyszerű íróasztal mellé, amely erősen elütött a maga szerénységében a szoba nagyszerű díszességétől és rengeteg kincsétől.

Itt fogyasztotta el reggelijét is és aztán a munka lassu irammal elkezdődött, de nyomban elkezdődött. Addig is, míg evett, a postáját nézte át. Ez volt a sike rének, a haladásának a titka: az alváson kívül a napból egyetlen egy pillanatot sem hagyott elveszni.

Tehát dolgozott nyomban és semmi egyéb nem törődve. De ma valahogyan valami mintha zavarta volna. Gondolkodott: mi az?

Az íróasztalán előtte egy kis fénykép állott, amatőr csoportkép valami kirándulásról. Egy árva jele ama kevés szórakozások egyikének, amelyet oly ritkán megengedett magának. Ezen a képen ott mosolygott Csongrádi Teréz is.

Csákány most lassan a fénykép után nyúlt és lassan megfordította, hátával kifelé. Ugy. Most már nyugodtan ment a munka.

Megérkezett Robi. Csákány leültette. Aztán felnyitotta az ócska íróasztal fiókját, elmozdított bent valami titkos rezeszt. kihuzott egy rejtett fiókot, elővett egy pár ócska összehajtogatott, sárguló papírlapot és odaadta Róbertnek.

— Olvassa el ezt.

— Mi ez? — kérdezte Róbert, ujjai közt forgatva a nagy ügyetlen szarkaláb betűkkel teleírált papírlapokat.

— Apám naplója. Ezen kell kezdenünk.

Róbert kitergegette maga elé a papírsokat és olvasott. Csákány nyugodtan tovább dolgozott és csak akkor nézett fel, amikor Róbert végigolvasta az ócska írást.

— Nos? — kérdezte Csákány, letette a ceruzát és hátradőlt a széken.

— Különös história. Megtudtam, hogy az ön atyja, legalább is saját állítás szerint, egy csunya estén a hidról bedobott a Dunába egy embert.

— Igen. Miért?

— Mert ugyancsak a saját állítása szerint ez az ember, aki az ön atyjának munkástársa volt és akit ő egyszerűen csak, minden vezeték név nélkül Jánosnak nevez, megtudta az ócska kavicsbányája titkát és ezt a titkot közölte az ön atyjával.

— A titkot, úgy van, — bölöngatott Csákány. — Már jó egy pár esztendeje, hogy ezt a naplót utoljára olvastam, de még alaposan emlékszem minden sorára. A kavicsbányának az az ága, amelyben dolgoztak, egy napon kimerült, az a szanyu fűszeres, akié a kavicsbánya volt, itt nyomban abbahagyta a munkát és a tulsó szélén új menetbe kezdett.

— És ekkor az ön atyja észrevette, hogy ez a János nevű munkástársa sokat bujkál az elhagyott bányaág körül. Éjszaka, hajnalban, pihenő idő alatt. Napokon keresztül izgatótt. Szemei csillognak. Maga elé mosolyog. Kezeit dörzsöli. És akkor... hogy is írja ezt az ön atyja?

Róbert felemelte a papírlapokat és félhangosan olvasta ezt a jelentős részt.

„Egy este János és én együtt mentünk haza. Szívemben ekkor már a legvadabb gyanu tüze égett. Azon gondolkodtam.

hogy megrohanom és úgy kényeztetem valomásra: mért jár a régi bányában mit talált ott? minek vigyorg?

De János megelőzött. A hidra mellett éppen keresztül. Csunya este eső, haragos szél. János megállt a folyó mellett és lenézett a folyóra.

— Minden halad — mondta János orcával. — Mint a folyó. Mindegy, a takból lesz a folyó. Szegény embernek gazdag.

Csendesen vigyorgott. Kezei szorult, nagyon izgatott voltam. Azt mondta:

— Van neked egy kis pénze Atanáz, ha ketten összetennék a pénzedet, megvehetnők a kavicsbányát.

Szívembe belenyilatott. Nagyon bor képeket vágtam.

— Minek megvenni azt a rogyboltos is ráfizet.

— Minek? — János benyújtotta a rágzsebébe és kivett onnan egy követ. Az orrom elé tartotta. Ahogy pára rávilágított a kődarabra. Akkor ke volt, piszkos, de a lámpa világban valami olyan furesán fényes.

— Hát emiatt ni, látod-e?

Én csak néztem a követ.

— Arany — mondta csendes hangon. És hamarosan visszacsuszította a zsebébe. — A régi bányából van.

Rettentő indulat fogott el. Ber, az a nyomorult, aki csak kőgozik itt, ez az ujonc, tessék! Már annyi keserves idő óta. Én mindig éreztem, hogy itt kell, valaminek!

Tűz lett az egész mellett, egészen. A rettentő terv megszületett.

Az idő későre jár. A hídra kem van annyi pénzem, hogy megvehetném a bányát!

János még mindig vigyorgott a vizet.

Meg kellett történni. És megtörtént.

(Folyt. köv.)

BYRON STEAMSHIP CO. LTD. LONDON
M. EMBIRICOS & Co. Bazar, Str. Paris No.

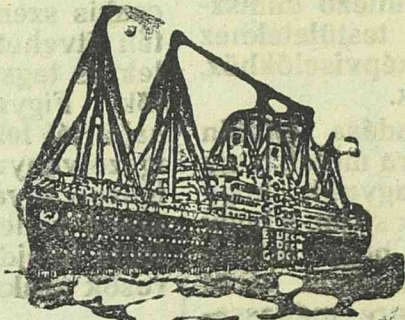
Constanța direct Newyork

Lloyd 1417.

Rendszeres félhavi hajójáratok

a legnagyobb tengerentúli luxusgőzösökkel, amelyek Constanța kikötőből

King Alexander
Megali Hellas
Constantinople
Themistokles

Átszállás és vesztegetés

Az utazás tartama

Hajóllottat

56

saját hajóból

ÉRTESETÉS. Érdeklődőknek, akik Amerikába utazni óhajtanak, tudatjuk, hogy 1923. január 2-én tük meg az utlevelek iktatását az egyedüli amerikai vízum elnyerésére. E célból szükségünk van a Budapesti Amerikai Kereskedelmi és Ipari Kamara által kiadott, a vizumhoz szükséges következő okmányokat: utlevél, teljes bizalommal írodánkhoz, beküldve a vizumhoz szükséges következő okmányokat: utlevél, erkölcsi bizonyítvány, házasságigyelelet, az amerikai rokonok meghívását és négy aláírt Ezek alapján megszerezhetjük az szükséges iktatószámot a vizum megadásának napjával a szobában leges elvesztésének elkerülésére. King Alexander luxusgőzös Constanța kikötőbe érkezik és az új kvóta terhére indult első szállítmányunk közve lenül New-Yorkba június hó 4-én. Pontos, lelkiismeretes és érdeknélküli felvilágosításokkal és prospectussal készséggel szolgálunk M. Embiricos & Co. Str. Paris No.

Linoleum

67 cm. méterje	—	—	—	95 Lei
90	—	—	—	135 Lei
100	—	—	—	150 Lei
115	—	—	—	180 Lei
185	—	—	—	190 Lei

Viaszos vászon

78 cm. méterje	—	—	—	125 Lei
100	—	—	—	155 Lei
115	—	—	—	180 Lei
85—115 terítő	—	—	—	160 Lei
100—130	—	—	—	210 Lei

Szővet szőnyeg

70 cm. méterje	—	—	—	10 Lei
90	—	—	—	14 Lei
Gummi kabát	—	—	—	85 Lei
Bőrvászon 120 cm. méterje	—	—	—	14 Lei

Haas Lipót

Telefon: 463. szám.

Ezenkívül nagy választék ebédli szőnyegek, linolenm teljes szoba bevonásához, gummi- és celluloid áru stb.

Regele Ferdinand

(Rákóczi-ut) 5. szám

Gimnázium elrekvirálása

Össze ideig mitsem hallottunk a gyiradi gimnázium bezárása óta a tanintézet sorsáról. Az iskola újraindítása érdekében ez alatt is történtek kísérleti, tapogatózások illetékes részvételével, utánjárások azonban mindezekig eredménytelenek voltak.

Közben a hatóságok részéről újabb lépések történtek a premontrei gimnázium ellen, amik egy lépéssel ismét még közelebb hatolást jelentenek az iskola működésének természetü ügyeibe. E hó hetedikén rendelték a tanintézet szertárainak lepecsételését. A rendelet értelmében a hatóság azt hozta fel, hogy a tanintézet tanszereit egyrészt a hatóságok állították Magyarországra.

A gimnázium igazgatója, Bertalan személyesen járt mult héten Kolozsvárott az erdélyi iskolák vezetőivel, hogy ott alapvetően meggyőzze. Pteancu Sándor közbenjárásra kijelentette, hogy a tanintézet felszerelési zár alá vételének újabb döntés végett felettes hatóságokhoz terjeszti.

Egyszerű után meglehetősen meglepetést okoztak a premontreiek között az a fedetlenül lesújtó intézkedés, mely szerint a gyiradi lakbérleti hivatal a tanintézet elrekvirálására utasították. Ezzel egyetértően a premontreiek tanszereit is zár alá vették. Elsősorban mint arról meggyőztünk, egyáltalában nem áll a zár alá vételről intézkedés ama indokolása, hogy a tanszereket a fehérpapok ki akarják venni az intézet épületéből másrészt az, hogyha ezt tették volna ahhoz joguk meg is lett volna, lévén a tanintézet a rendnek igazán elvitathatatlan tulajdona.

Érdekes, hogy Pteancu vezérigazgató külön táviratot is küldött a lakásnak a rekvirálásra vonatkozólag. A hivatal irásban fogja értesíteni a gimnázium igazgatóságát, hogy az épületet le kell venni. Mindenestre meg kell jegyezni, hogy az új lakbérleti törvény erre vonatkozólag egyáltalán nem ad jogalapot, hogy most azzal az indokkal fogják elvitatni a rekvirálást, hogy az intézet jogai már április 6, vagyis az új törvény életbelépése előtt üresedett meg.

A kezébe jutott a kisjenői Habsburg-birtok

Az aradmegyei nagybirtokok között az is ismeretes — a volt József főherceg uradalom is felosztásra került, s a Constantinescu földművelésügyi miniszter az agrárreform végrehajtása alkalmán személyesen tette meg az első kezdő lépést az aradmegyei földeken személtésként meg a kisjenői parasztság felé, hogy a föld az övéké lesz. A parasztság nagygyűléssel vette tudomásul a miniszter ígéretét, várt türelemmel arra az időre, amikor a parcellázás megtörténne, és egyenként jelölik ki az igény jogosultakat az általuk elfoglalható földterületek terv alapján, amelyet miniszteri engedéllyel erősített meg, csupán terv maradt, közben Kisjenő képviselője és szenátorok keresztül vitték azt, hogy a hatalmas uradalmat birtokot egy konzorcium vegye meg.

A konzorcium megalakult, a megalakulás azonban nem járt, frappáns fordulatot mutatkozott a közelmúlt napokban. A parasztság ugyanis háttérbe szorította magát és mint egy ember helyezett szembe a megmáskított akarattal: az utóbbi napokban hatalmas tüntetést rendeztek a községben lakó szenátor előtt. A tömeg szóvivői egyenesen megvádolták a szenátort azzal, hogy választóinak érdekei ellen dolgozik s követelték, hogy ezen tétből vonja le a konzekvenciákat, megbízatásáról mondjon le. Egyben azonban elhatározták, hogy memorandumot küldenek a földművelésügyi miniszterhez s a kormányhoz, rámutatnak arra, hogy a birtokot nem azok kapták meg, akiknek érdekében alakította a törvényhozó hatalom ezt a nagy horderejű újítást és kéri, hogy a földművelésügyi miniszter tegye beható vizsgálat tárgyává a kisjenői birtok bérbevételeit és tegye meg a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a föld visszakerüljön azoknak birtokába, akiknek ahhoz

dezek a községben lakó szenátor előtt. A tömeg szóvivői egyenesen megvádolták a szenátort azzal, hogy választóinak érdekei ellen dolgozik s követelték, hogy ezen tétből vonja le a konzekvenciákat, megbízatásáról mondjon le. Egyben azonban elhatározták, hogy memorandumot küldenek a földművelésügyi miniszterhez s a kormányhoz, rámutatnak arra, hogy a birtokot nem azok kapták meg, akiknek érdekében alakította a törvényhozó hatalom ezt a nagy horderejű újítást és kéri, hogy a földművelésügyi miniszter tegye beható vizsgálat tárgyává a kisjenői birtok bérbevételeit és tegye meg a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a föld visszakerüljön azoknak birtokába, akiknek ahhoz

A legnagyobb erdélyi siker

Pálffy-Gulácsy Irén ünneplése Kolozsvárott

Valljuk meg: a gyerek csak bölcsőben volt, dajkáló szeretet övta, biztatta, aggódott érte. A gyermek: Erdély magyar irodalma, nem tudott járni, nem tudott talpára állni. Erdély magyar irodalma tegnap elindult, megindult a kolozsvári színház deszkáin, tipegett egyet-kettőt bizonytalanul, de még csak nem is csetlett-botlott, aztán nekiiramodott úgy, hogy bátran jókerekű Forddal is hasonlíthatnám, ha mégis nem volna kis tér, rövid forduló az erdélyi kátyu, mely az erdélyi írás útját keresztezi.

Mert a Kincs, Pálffy Irén Gulácsy Irén darabja, már nem próbálkozás, már nem céltalan tip-top, hanem kész mű, színmű, a legnehezebb fajtaból, népszínmű, amilyen nem akadt a Bor óta és amely többre predesztinált, mint levizíteni két három napra néhány kisvárosi deszkán. Jól esik gondolnom a vörös tenyerekre, a publikum zajgó tapsaira s míg Pálffy Irén Gulácsy Irén tizenkétszer állott a lámpák elé, — kétszer vastaps után — jól esett gondolnom Váradra, mely ezt a szenzációsan felragyogó asszonytehetséget magának vallja. Nem egyéni impressziók, tömeghangulat hevit szinte paroxysmusig. A kritika szemüvege az első felvonás után lehullt s nem maradt szemernyi ok sem, hogy a kritikus később utána nyuljon. A Kincs tökéletes darab. Pálffy Irén kitűnő író.

Ezt a kettőt minden részletezés előtt le kell és szükség leszegezni.

Mert baglyok, irodalmi kísértetek, húsgó megriadtak és fagyos közöny előtt ime napvilágra került: nincs ok S. O. S.-re. Nem sülyedtünk, csak nem haladtunk. nem szelt számos csomókat az igazi hajtás, míg féktelen kalózok, magukat oceánjáróknak hívó, hirdető szelid tehetségű bárkások hangos kürtszóval, teljes gőzzel rohamoztak. A Kincs-et nem a siker igazolja, a Kincs igazolja a sikert, mely nem mindennapi volt s amely nem múló megnyilvánulás. Valahogy úgy gondoljuk ezt, hogy a siker nem mindig jelent tehetséget, de a tehetség legtöbbször igenis kivívja a sikert s megtalálja az utat, mely a közönség szívéhez vezet.

Szinte csodálni való, hogy az írás legnehezebb műfaja, a szindarab, egyetlen intrádára így igazoljon egy nagy írói veleitást, mint a tegnapi premier Pálffy Irén. A színpadairás ma már nagyobbik hányadában technika. Mesterség, amely kiszámított eszközökkel dolgozik. Az író a közönség fülével figyeli a saját hangját, Pálffy Irén a föld, a magyar alföld szívének a dobogását figyelte. Semmi egyebet, ennyit. Felfogó tükrök, aki maradék nélkül gyűjti fókuszába a színeket s vetíti vissza úgy, amilyen, nem prizmaként, mely széttörő, részrebontható s át is festi. Nem analízis, egész ad s az egészben benne

évszázados jogcímük van. A tüntetés, valamint a miniszteriumhoz felterjesztett memorandumok kedvezőtlen hatást váltottak ki a konzorcium tagjai körében is. Akik közül ma Radu János dr. Arad város főpolgármestere, — akinek különben az ilyen előzményeiről tudomása sem volt — közölte az „Agraria” címen megalakult részvénytársaság igazgatóságával, hogy az igazgatóságba való beválasztását nem fogadja el. Az első lemondást minden valószínűség szerint követni fogja a többi és az előjelekből ítélve, az „Agraria” vállalkozása hajótörést szenved a kisjenői parasztság állásfoglalásán, amely tüntetésszerűen adott kifejezést a földhöz való ragaszkodásának.

van a rész. Tessék, széthúzódik a függöny s a függöny mögött a falu. Primitív házak között primösztöneivel a primitív ember. Ragyogó, Kovács, a derék, Sajti Máthé, a gonosz, a módos jólét derüje egyfelől, paraszti kapzsiság a másik oldalon. És szerelem még a patakok és a hegyhát romantikájával. És a társadalmi összetételek egyik egyenesen a törvény, mely hideg és paragrafus izü s ferde és fals megszemélyesítője a pandur, mire léte válik és tartalommal telik a mai morál üres kerete.

A Kincs a falu határában van, omló, várfalak alatt mély szakadékban. Egy kretén legény piszkálja fel, a község hülyéje a csengő ezüstöt, a sápadt aranyat. A hülye káprázatos lelete Sajti Máthé tudomására jut. Sajti öregedő, munkakerülő legény, vénülő csavargó, aki a kapzsi módos gazdához fut a jóhírről, mert a kincs a Ragyogó-Kovács szőlőjében van, az övé, ha napfényre kerül, tehát kifundálják együtt, hogy Ragyogót okos praktikával elteszik láb alól, törvénykére adják. Sajti a hamis tanu, hogy Ragyogó tizezer pengőt eltulajdonított. A fiatal legény, ki nek szive éppen Angyélért dobog, a kapzsi paraszt lányáért, szerelme atyjának lesz az áldozata, család szégyene.

S mert a bűn tovább ragadja az embereket, a két cinkos sem áll meg. A kapzsi ki akarja játszani a másikat. Éjjel elindul a kincset s eltűnik, csak a veres báránybekecsét találják meg s eltört bűnkös botját. A csendőrség nyomoz, a gyánu Ragyogóra irányul, aki haragosa volt s a gyilkosság idején éppen a szőlőben tartózkodik. Az ártatlant letartóztatják. A harmadik felvonás a színhely. Az, ahol a veres subát találták. Sajti uram ugyancsak igyekez elmozgatni egy mázsás követ. Az alatt a kincs. Ám jön a csendőrpatriull s a falu népe tetemrehívásra. A fiatalember tagad. Nem tud semmit. Hetyke. Ne is kérdezzék. Angyél lép elő. Az ő apját gyilkolták meg, de István nem tehetette. S ahogy Istvánt védi, vádat sző önmaga ellen, az a látszat, hogy ő is bűntárs, hiszen az apja ellenezte a házasságát:

— Láncot rá! — ordrez a pandur.
És Ragyogó-Kovács felordit:
— Én, én, én öltem meg! Egyedül csak én vagyok a bűnös!

Azt is meg kell mondani, hogy hol a halott. Hol-e? Ott a pajta mellett elásva. Sopánkodik a falu: ej, ez az István, hát mégis csak igaza volt első ízben is a városi törvénynek. S hahogy vonulnak a pajta mellé halottat ásni, előlopakodik Sajti a kincset. Emeli a nagy követ és elnyújtott segélykiáltás hallik. Az eltűnt kapzsi hangja s megjelenik csapzottan, összetört, mély alázattal maga a bűnös, pénzre éhes

szőnyeg, kőgyöngy, Jumper pamutokat, férfi és női
cikkelt, rövidrukat, esőernyőket,
választékban és a legolcsóbban csakis:

Blum ernyő és divatruházása
Köröspart, Emléktér 2. szám szerezhethető.

gazda. A szakadék leomlott alatta, maga alá temette. Iszonyu napot élt át a mély üregben s a korai sir új életre formálta. Nem kell a kincs. Semmi se kell. A becsület kell. A becsületes élet, mely nem néz semerre, csak magába néz mélyen.

A bonyodalom kioldódik. Szerény és szintelen vázlatban ez a Kincs témája, mely egy darab falusi élet, de lehet szimbólum is. És akarattal, akarat nélkül inkább ez, szimbólum a magukra való talárlásban a hiúság hiábavaló hajszája után. Magunkban van a kincs eltemetve s a kincs a derű, a béke, az önmagukkal való nyugalom, a harmonizált élet. Ez a kincs és nem élő és halott királyok fémekre vert képmása.

Még egyet. A darab nyelve. A legnehezebb feladatok egyike eltalálni azt a hangot, amely magyar, de nem magyaros s főleg nem magyarkodó. S mégis alföldi az akcentusa, zengő az akusztikája s bárszonyos, mint a bazsalikom s meleg, mint a mályva bordósziroma.

A szereplők?

Láttam az öreg Szentgyörgyi Istvánt táncolni. A 80 esztendő Szentgyörgyit. És láttam színészekről olyan igyekezetet, mint ahogy csak akkor szokták „dolgozni”, amikor bensőséggel érzik egy csodálatos misztérium kibomlását. A legkisebb szerepben is a legkvalitásosabb színészi munka. Mindeniket külön fogta és ragadta magával a darab hangulata. Engedtesek meg nekem, hogy ne keressek külön-külön jelzőt egyikükre sem. A tiszta művészethez mérten nagyok voltak mind. Réthelyi Lajos, Nagy Gyula, Mihályfi, Oláh Ferenc, Leővey, Berkys a nők: Baróti Erzs. Fajk Rózsi, Laczkó Aranka és Miklóssy Margit.

A közönség jóval előadás után is még percekig tapsolta lámpák elé a szerzőt. Az irónó fekete selyem estélyi ruhát viselt s magas homloka, szőke feje boldogan sapadt a rivaldák szokatlan fényébe. Asszonyiró így, ebben a felemelő formában, ilyen színes keretek között még nem érkezett be. Csak primadonnáknak szokás így tapsolni s a hódolat, mely méltósággal illette, örömet lopott a szívébe és könnyet csent a szemekbe.

A newyorkbeli banketten részt vettek az erdélyi irodalom, művészet, újságírás és a kolozsvári társadalom kiválóságai.

(Kolozsvár.) Bárdos László.

* Női harisnyák, zocknik és zockerlik nagy választékban a legjobb minőségben és olcsó áraitól ismert Fischer Salamon Sas-passagebeli áruházában vásárolhat a t. vásárló közönség a legjobban.

mint eddig, a jövőben is hozzáértők által elismert minőségben kerül forgalomba.

Cégváltozás nagyhangú reklámja még nem jelent minőségjavítást.

Ismét elnapolták a Rimanóczy-bérlet tárgyalását

Ujabb keresetet terjeszt be a városi főügyész

A Rimanóczy-szálló, étterem és kávéház bérleti között az ismeretes perben tegnap tartott újból tárgyalást Tripsó Sándor járásbíró. Most sem kezdték meg a per érdemleges tárgyalását. Előrelátható, hogy e perben olyan kavargódás lesz a paragrafusok, román-magyar törvénykönyvek szakaszai, rendeletek, Consiliul Dirigent rendeletei, decret legek légióiban, hogy ítéletre hosszú időn belül nem fog sor kerülni.

Tripsó Sándor járásbíró megnyitja a tárgyalást. Utána rögtön dr. Simonca György városi főügyész emelkedik szólásra és teljesen módosított keresetet terjeszt be, amelyet jogilag és lényegileg hosszasan indokolt. Az új kereset alapja: a minden jogcím nélkül birtokban levő bérlet kilakoltatása és egy hosszabb elszámolásból származó lényegesen magasabb bérösszeg megfizetése.

Az előterjesztés többször hivatkozik a községi törvényekre, a Consiliul Dirigent 2-ös számú decret legejére, a kolozsvári részort e tárgyban kiadott rendeletére. Dr. Simonca György kijelentette, hogy nyilatkozatát írásba fogja foglalni és a módosított kereset benyújtására kér új hatánap kitűzését.

A bérlet képviselőjében jelenlévő dr. Láncki és dr. Bleda ügyvédek tudomásul vették dr. Simonca bejelentését, mire a bíróság is helyt adott a kérelemnek és harminc napi haladékot adott az új kereset írásbani beadására.

Ujból kilöktek egy családot az utcára

A Nagypiac-téren, a villamos tehervégállomás mellett kis butorait őrzi egy asszony. Az eső szítál, az asszony dideg, elküldi kis gyermekét az ismerősökhez, hogy meg ne hűljön. A szomszédban, az Echerolles-házban lakat alatt a lakása, üres, nem lakik benne senki s az asszonynak és urának kint kell dideregni a piacon. A falusiak megcsodálják őket, mint valami szerencsétlenek, a kiket isten tudja miért kitaszítottak a jó meleg lakásból. Sokan elkerülik őket s keresztet vetnek az asszonyok magukra. Micsoda bünt követtek el ezek a szerencsétlenek? Erről számolunk be a következőkben.

A Kapucinus-utcán van az ismert Echerolles-ház, hova tavaly a ház kezelője házmestert fogadott Sárközy Lajost, az Economia Rt. kézbesítőjét, aki feleségével együtt kvártélyban lakott s most az Echerolles-házba költözött. A ház kezelője és a házmester között később ellentét keletkezett, mire a ház kezelője a rendőrséghez fordult közvetlenül s Sárközyt megidézték s azonnali kiköltözést rendelték el. Érthetetlen, hogy a rendőrség ilyen rövidesen kilakoltat valakit. Az utcára tett család Catana Aurél rendőrprefektushoz fordult, aki visszahelyezte őket. A visszahelyezés nagy skandalummal ment végbe. Végre azon ürügy alatt, hogy a házmesteri megbízatást visszavonta Sárközytól, ismét kilakoltatást kért ellene. A rendeletet azonnal ki is adták a rendőrségen, mire Sárközy Lajos Peter M. Julian prefektushoz fordult, aki írásban értesítette a rendőrséget, hogy Sárközyt jogerős lakbérhivatali határozat nélkül kilakoltatni nem szabad. A prefektus átirata csendet teremtett egy ideig. A héten azonban megjelent egy rendőr emberekkel és kocsival, felrakatta a holmikat a szekérre s kivitette a nagypiacra, ahova lehányták a butort s azóta ott veri az eső. Peter M.

Julian prefektus azonnal átirat a rendőrséghez s elrendelte, hogy ez ügyet terjesztse a lakbérhivatal elé, de az átirat később nem készült, a kilakoltatás megtörtént.

Sárközyék fűhöz-fához fordultak, sem a lakásbérlet szövetsege, sem a lakbérhivatal nem tudott segíteni, amely pedig köteles lett volna megvédeni az akinek lakása van, minden jogtalan eljárás ellen. A lakbérhivatal ellenőre nem azt állapította meg, hogy az Echerolles-házban nincs üres lakás, holott a lakás is lakat alatt van és üres. Ezért a visszalépítés iránt a hivatal nem intézkedett.

Sárközyne a lakbérhivatali elnök társaságára Sovrea Valér királyi ügyészhez fordult, aki hivatalos hatalommal visszavetése vétsége címén az eljárásnak új folyamatba tette s átirat a rendőrségnek, hogy a jogerős határozat nélkül tilos a kilakoltatási rendelet aláíróját nyolcvan óra alatt tegyen hozzá iekeltet.

A kilakoltatottak addig az isterszék alá váriák, hogy lakásukba újra költözhessenek.

Csak szubvencióval a román társulatot fentart

Misu Fotino román színiigazgatójának közlése

Tegnap a városban az a hír terjedt, hogy a kultuszminisztérium jóváhagyta a román-magyar színtársulat tervét, és csak már azt is tudni vélték, hogy Misu Fotino, a kitűnő román színiigazgató két nyelvű színházat vezetni.

A „Nagyvárad” munkatársa felfigyelt Misu Fotinot, aki a következőket mondta:

— Szó sincsen arról, hogy én bármit ajánlatot bárkinek is tettem volna, vagy gyalmtam volna a színház átvétele felé.

— Az én meggyőződésem az, hogy a Nagyváradon csak egymódon lehet a színiéletet létesíteni: állami szubszidiával. Ehhez pedig évente legkevesebb három millió lei kell, mert Nagyvárad közönség, a román közönség is, kulturált, jóval kulturáltabb, mint sok más városban és itt csak nagy költség, nívós előadásokat lehet tartani. De még így is nehéz. Így sem lehet két előadásnál többet tartani, mert a város színházának román közönsége olyan kicsiny, hogy színdarabot legfeljebb csak kétszer lehet előadni. Ehhez pedig olyan pénzre van szükség, amit ma a kormánytól nem lehet megkapni.

— Hogy a kultuszminiszterrel a városi színház felől tárgyaltam volna inkább lehetetlen, mert két hónapja voltam Bukarestben.

— Nekem — fejezi be a beszélgetést Misu Fotino — az az impresszió, hogy Nagyváradon a jövő színi szezonban a jelenlegi reális rendszer maradhat meg.

* Megjötték a márkáért vásárlók a tagai modellek. Nagy választék a Székelén, Alexandri (Teleki) utcán.

Megkezdődött a

magastörzsű rózsák elárusítása

A legújabb a régi kipróbált fajták összeállított gyűjtemény.

SZÉKELY LAJOS kertész
Selenus — Váradszőlős. Csengeri ú.

Tavaszi és nyári idényre bécsi és párizsi modell kalapok megérkeztek **KLEIN SIMON** cég
Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca)

Érkeztek a román írók Nagyváradra

Sombaton délután érkeztek ide er-
őrutjokon a bukaresti román írók,
isánap délután a városi színház-
ntinét rendeznek. Az írók fogadta-
különös melegséggel készült a város
ávezetősége. A vonatnál negyven ta-
kanabanda rázendített a tussra, ami-
aromat befutott az állomásra.

A román írók közül Minulescu, a szép-
vzeti minisztérium államtitkára,
ce Radulescu, Victor Eftimiv, Al. Ca-
Zacharie Barsen, Liviu Rebreanu,
Mosoiu és I. Agarbiceanu jöttek le
váradra.

Eőnek Bucico Coriolan polgár-
te üdvözölte az írókat, azután Mun-
t conzistorium titkára, az „Astra”
ali társaság és George Bota, a Cele-
isuri irodalmi társaság nevében üd-
lk az írókat, akiknek tiszteletére
ton este a Palace-étteremben disz-
ot rendeznek.

Vsánap délelőtt a várost mutatják
íróknak. Délután 4 órakor lesz az
a színházban és este a Román Nő-
rendez tiszteletükre teaestélyt.

stenor váradi kalandjai

res Lohengrin az opera-színpadok szeszé-
még mindig ragyogó hangú tenoristája:
a Károly mindennek dacára mégis csak
tta tegnap este nagyszerű ária-estélyét a
is Körben. Természetes azonban, hogy ven-
ez esetben sem mulhatott el némi inci-
es kalamitások nélkül, melyek azonban még
békés elintéztést nyertek. A baj mindjárt, a
ü hőstenor megérkezésénél kezdődött. Bu-
oly, aki hosszú idő óta nem volt Váradon,
ésszerűen megérkezett a Rimanóczy-szálló-
ol az első percben a szálloda igazgatója-
a különös kérdést tette fel:

Hol vizsgálják itt meg, kérem a csomago-
hol pecsételik le az utlevelem?

szállodai igazgatója csodálkozva fogadta a kü-
érdést, mondván, hogy a csomagokat a bi-
őki állomáson szokták elintézni, megkér-
ogy a vámhivatalnál nem-e intézték el a

ires tenorista azt mondta, hogy az ő cso-
meg sem nézték, ugyisintén az utlevelét
mert erre feltétlen szükség van a szálloda
jának tanácsára Burián autóbá ült, kiment
be, átvizsgálhatta bőröndjeit, lepecsételtette
s így jött vissza Nagyváradra.

utolsó percben, tegnap délből újabb zavar
A hangverseny rendezője — noha már a
ég engedélye az estély megtartására a kezé-
t — újabb értesítést kapott, hogy a hang-
t, tekintettel Burián külföldi honosságára,
bukaresti engedéllyel lehet megtartani. Már-
y volt, hogy a hangverseny elmarad, de te-
hogy Burián cseh állampolgár, Catana
orefektus az estély megtartásához készségei
rult.

A liszt új ára

polgármesteri hivatal a miniszter-
23.098. számú rendelete alapján tu-
i az érdekeltekkel, valamint a város
ségével, hogy 1923. április hó 20-iki
álal a fehér- és barnalisztnek, vala-
a fehér- és barnakenyérnek ára a vá-
erületére a következőkben állapitta-
ttneg:

kgr. I. fehérliszt 6'10 lei.

kgr. barnaliszt 4'— lei.

kgr. rozsliszt 4'50 lei.

abz hozzászámítható még a rendeletben
oglt 1% forgalmi illeték, haszon és ke-
eli költségek.

Ugy a fehér- mint a barnakenyér ára
en lisztárakhoz igazodva hozható for-
almba.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy
almok a szükségrendő lisztet csakis a
Primaria által kibocsájtott bonok alapján
fok kiszolgáltatni, miért is azok min-

denkori átvétele végett a Primariánál kell,
hogy jelentkezzenek naponta d. e. 11 órá-
tól 12 óráig

Oradea-Mare, la 19 Aprilie 1923.

Primaria.

A kórház szállítói csak május elsejéig szállítanak

Ismeretes az a többször letárgyalt és
már-már kinossá vált ügy, amely a szállí-
tók és a biharmegyei közkórház között
fenn áll. A szállítók hosszabb idő óta nem
juthatnak jogos követelésükhöz, mert vi-
szont az állam nem utal ki pénzt a közkór-
ház részére. A szállítóknak türelme, ugy-
látszik, most teljesen vége szakadt, mert a
kórház összes szállítói együttesen közöl-
ték Dr. Anca Sándor igazgató-főorvossal,
hogy amennyiben május elsejéig nem kap-
ják meg pénzüket, a kórház részére min-
dennemű szállítást véglegesen be-
szüntetik.

ÜJONSÁGOK

* Reuniunea femeilor romane din loc
avizeaza publicul romanesc ca, cu prilejul
sosirei celor mai valorosi scriitori ai nostri
dela Bucuresti in orasul nostru si dupa se-
zatoarea ce se va aranja in teatrul orase-
nesc „Regina Maria“, Dumineca in 22 Ap-
rilie a. c. la ora 6 dupa masa, se va servi un
ceaiu urmat de dans in sala mare a Pre-
fecturei judetene.

Damele sunt rugate a se prezenta dupa
posibilitate in costume nationale. Doam-
nele si Domnisoarele, care fac parte din
Reuniune sunt rugate a promova reusita
seratei prin contribuii cu prajituri, ce se
vor primi Dumineca, incepand dela orele 3
dupa masa pelanga cea mai mare multu-
mita la Prefectura judetena. Cu conside-
rare la caracterul romanesc al acestor ac-
tiuni culturale, integ publicul romanesc
este rugat a se considera ca invitat si a lua
parte la aceste manifestatiuni romanesti.

Reuniunea Femeilor Romane din loc.

* Gyermekbarát Egyesület gyermek-
napjai. A Gyermekbarát Egyesület veze-
tőségét most a gyermeknap rendezése fog-
lalkoztatja, melyet május első napjaira
terveznek s amely valószínűleg méltó
folytatása lesz az előző években fénves si-
kerral lezajlott gyermeknapnak. A jelek-
ből ítélve előrelátható, hogy a gyermek-
napok, melyek rendezését Reismann Mór-
né, dr. Olasz Béláné és dr. Zigre Miklósné
alelnökök fogják a tőlük megszokott ügyes-
séggel és körültekintéssel végezni az egyet-
számos ismert agilis hölgytagjának segít-
ségével, nemcsak kellemes szórakozásokat
fognak nyújtani a közönségnek, hanem az
alapcél is jelentékenyen elő fogják moz-
ditani.

* Aukció Faragó kiállításán. Faragó
Ferenc képművészete minden tekintet-
ben kitűnően sikerült. A mintegy 70 dar-
ab kiállított kép közül közel harminchat
darabot vásárolt meg a műértő közönség
és a megmaradt vásznak mindegyikére
többen jelentették be igényüket. A kiállí-
tás azonban már csak ma, vasárnap ma-
rad nyitva, úgy, hogy Faragó Ferenc a
sok vásárlóra tekintettel úgy oldja meg a
vítás képek sorsát, hogy Haragos István
kir. közjegyző intézésével aukciót rendez.
Azok a képek, melyekre több reflektáns
van, annak birtokába kerülnek, akik töb-
bet ígérnek a nyilvános árverésen. Az
aukciót vasárnap, 22-én délelőtt 11 órától
1-ig és délután 6 órától 8-ig tartják meg.

* A nagyvárad-i urilányok estélye.
Nagy várakozással tekint a közönség a
nagyvárad-i urilányok szerdai estélye elé,
melyet városunk urilányai társadalmi vallás-
lónbság nélkül a legodaadobban támogat.
Egy egész sereg urilány lelkesen fáradoz-
zik az estély sikerének biztosításán. Fel-

kell sorunk mindazon egyházi főpapo-
kat, akik a Szociális Missió Társulat lel-
kes támogatói. Diszelnökök: dr. Karácsonyi
János c. püspök, püspöki helynök, nagy-
prépost kanonok. Védnökök: Bjelik Imre
tábori püspök, Gresinszki Antal apátka-
nonok, dr. Lányi József tinini felszentelt
püspök, Csaponyi Ignácz prépost kanonok,
dr. Némethy Gyula apát kanonok, Imrik S.
Zoltán, Mayer Antal kanonokok, Zelinka
János apátkanonok, Brösztel Lajos c. ka-
nonok, olasz-i plébános, szentszéki ülnök,
dr. Lestyán Endre Nagyvárad-úrvárosi plé-
bános, dr. Halász Gyula váradvelencei es-
peres plébános, Gálffy Sándor lelkész és
dr. Kravjanszky Mór premontrei kanonok.
A vezetőség külön meghívókat nem bo-
csájt ki. A jegyek előre válthatók a „Han-
gya“ Rákóczi- és urilányi üzleteiben, már
hétfő reggeltől kezdve, valamint szerda
este a Kath. Kör pénztáránál.

* Eljegyzés. Ehrenfeld Rózsikát
eljegyezte Grünfeld (György) Ferenc.
(Minden külön értesítés helyett.)

Papp Irén és Blaga Eugen jegye-
sek. (Minden külön értesítés helyett.)

DORIAN-STROFA.

Miyen ez a Dorian, ime,

Ilyet máshol nem is tehetnek

Uj slágerének „Megbűvöltek“ a cime
S a darabbal engem bűvöltek meg.

* Sz. S. E. — Egyetértés bajnoki mér-
kőzés vasárnap d. u. 5 órakor, NAC—
Makkabea bajnoki 3 órakor kezdődik,
mindkét mérkőzésre nagyban készülnek
a csapatok, előzőleg 1 órakor Törekvés
ifj. — Egyetértés ifj. bajnoki.

* Az izr. nőegylet leányárvaházának
adakoztak: Dr. Grünstein Bernátné 125,
Lichtmann Mórné Ella leánya halála évfor-
dulóján 50 és 50 lelt a Nőegyletnek. Os-
vách Henriké az Agnók otthonának 50
lelt. Természetbeni adományokat küldtek
Ungár Sándorné (Fenes), dr. Mihály La-
osné, Spitzer Béla, Klór Antal, Beck és
Zavislág. Az összes adományokat hálásan
köszöni az Elnökség.

* Székrekedés. Krafft-Ebing profesz-
sor, az ideggyógyítás világhírű kutatója.
a Ferenc József keserűvizet sok esetben
kipróbálta s hatásával mindig meg volt
elégedve.

* Hirdetmény. Nagyvárad város ta-
nácsa a városi hirdetési oszlopok bérbe-
adására árverést hirdet. Az írásbeli zárt
ajánlatokat április hó 30-ig lehet beadni.
A feltételek Jónás Demeter gazdasági
tanácsosnál tudhatók meg.

* Házasság. Oláh Rózsika és Ró-
lich Lajos ma tartják esküvőjüket a Szt.
László-templomban délután 7 órakor.

* Az Egyetértés közgyűlése. Vasárnap
d. e. 10 órakor lesz a városházán, kérjük
az összes tagok pontos megjelenését.

* Az új asszisztens sikere, mint előre
látható volt, minden várakozást felülmúlt.
Tábori Emil a szerző, humorával és ötle-
tes játékával utolérhetlent produkált. Pom-
pás partnerei voltak Árvayné, egy vén-
kisasszony, Gönce Juliska egy kezdő szí-
nésző, Árvay Rezső a fogorvos. Végh
Rózsi a fogorvosné és Nádassv Károly a
könyvelő szerepében. A többi szereplők:
Papir Gyurka, Kiss Mariska stb. mind hoz-
zájárultak a nagy sikerhez. Zöldi Márton
„Egy férj, aki nem...” főszerepében ka-
cagtatta meg a közönséget. A teljes mű-
sort, melyet az új magán- és táncszámok
egészítettek ki, ma este fél 9 órakor megis-
métlik. Hétfőn este nagy Intim-est, melyen
Tábori Emil új bohózata „A regulátor” ke-
rül színre.

LUCULLUS

csemege és likőr különle-
gességei a legjobbak!

* Az új lakástörvény ismertetése. A Lakásbér-lők Szövetsége f. hó 22-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a váradvelencei elemi iskola nagytermében ismerteti az új törvényt, mely alkalommal minden bérletet szívesen lát.

* A Népkönyha céljaira Kepes Mórné persely 110 lejt, Schenker Endréné 100 lejt, Friedmann H. né 50 lejt és özv. Lang Jakabné 25 lejt adományoztak, mely adományokért hálás köszönetet mond az El-nökség.

* Férfi finom kemény kalap 180 lei. Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lei. Nyúlszőr kalapok már 160 lejtől kezdve. Mindenféle kalapokban, ugyszin-tén sapkákban óriási választék. Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizá-rólagos kalapáruházában.

* Siessen a „Hattyu Áruházba“ Sas-passage, ott még kap gyermek trikókat és gyermek sokerit a legjobb minőségben, teljesen a múlt évi árakhoz. Női harisnyát óriási választékban, minden létező divat színben és minden árhoz — olcsóbban — mint bárhol. Jumper selyem és pamut min-den színben. Női és férfi fehérnemű leg-olcsóbb forrása. Legelegánsabb férfi sok-ni óriási választékban. Odol szájjviz nagy-ban és kicsinybeni eladása. 500 lei vásár-lásnál minden vevő ezer márka készpénzt kap.

* Óvakodjunk a cégek felcserélésétől. Alulírott felkéri a mélyen tisztelt utazókö-zönséget, hogy a régóta ismert *Hamburg Amerika-Líne* céget az ujonnan jelentke-zett *American Line Dienst ab Hamburg* céggel ne méltóztassanak összetéveszteni. Tisztelettel *Lazar H. Lazarovits* a *Ham-burg-Amerika-Líne* vezérképviselője.

* Mielőtt ruhaszükségletét beszerez-né, saját érdekében ajánljuk, hogy vétel-kötelezettség nélkül tekintse meg a szolid olcsó árrairól elismert *SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi fér-fi szövet különlegességeiből* dusan felsze-relt raktárát.

* A világhírű *Dreher-Haggenmacher világos és dupla maláta sörök ismét kap-hatók.*

* *Univerzál (Moga és Pántos) Ált. Ipari, Kereskedelmi és Bizományi ügynök-ség, beadványok szerkesztése, fordítások, lakásügyek, házfeladások és vételek, utle-velek, Saguna (Kapuczinus) utca 2, Tele-phon 812.*

* Ingyen temetéseket nem ígérünk ugyan, de azért temetésrendezéseket a kl-vánt színű lovakkal, hullaszállításokat és exhumálásokat a legpontosabb eljárás mel-lelt és a legolcsóbb árban mi vállalunk és végzünk. Továbbá koporsók, szemfedők és más temetkezési cikkek is nálunk sze-rezhetők be a legmérsékeltébb árban. Hí-vatalnokokat, vasutasokat és postásokat még külön árendgdményben részesítünk. „Szent László“ temetkezési vállalat Teleki-utca 34. szám.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, április 21. Nyitás: Berlin 210, Newyork 551, London 2565, Páris 3665 Milanó 2725, Prága 1642 fél, Bdapest 0.11, Bécs 0.0077 fél.

Bukarest, április 21. Zárlat. Devis-zák: Páris 1408, London 985, Newyork 211 fél, Róma 1045, Zürich 38 fél, Prága 640, Bécs 30 fél, Berlin 95, Budapest 5.

Valuták: Márka 125—140, leva 155—166, font 990—995, frank 1405—1410, svájc 40 fél—41, lira 1000—1010, dinár 210—225, dollár 210 fél—211, osztrák 31—31 fél, ma-gyar 500—500 fél, szokol 620—625 fél.

Magánforgalom a budapesti értékpapír-tőzsdén: Javuló árfolyamok mellett kisebb üzletek fejlődtek. Az arbitrázs értékek szilárdak voltak. Inkább a középpapirosok lényegesen keresettek. Magánforgalom-ban Salgó 155—156.000, Államvasut 97—100.000, Köszén 366—368.000, Rima 27.000 Osztrák Hitel 12.500—13.100, Cukor 490—495.000, Klotild 18—19.000.

Zürich, április 21. Zárlat: Berlin 00.215, Amsterdam 216, Nework 551, Lon-don 2566, Páris 3660, Milanó 2727 fél, Prága 1642, Budapest 0.11, Belgrád 560, Varsó 0.120, Bécs 0.0077.

LEGUJABB

Általános fölkelés az orosz bolsevizmus ellen

D a n z i g, április 21. Napok óta Orosz-országából szakadatlan sora érkezik a me-nekülteknék. Moszkvában óriási tünteté-sek vannak a zsidók és idegenek ellen. Harcovban, Kievben a zsidóüldözés szin-tén kitört. A bolsevik uralom ellen az ál-talános zendülés kitörése már csak napok kérdése lehet.

Az agrárreform a Népszövetség előtt

G e n f, április 21. A Népszövetség tanácsa nyílt ülésben rátért az optált er-délyi birtokosok kisajátított birtokkérdé-sének tárgyalására. A magyar kormányt a tárgyaláson Lukács György, a románokat Titulescu képviseli.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap este: Gyerekasszony, bérleten kívül. Hétfő: Svihákok, A) bérlet 98. szám.

Kedd: Bohémek, B) bérlet 99. szám.

Szerda: Bajadér, ujdonság először, bérleten ki-vül, premier helyárrakkal.

Csütörtök: Bajadér, ujdonság másodszor, pre-mier helyárrakkal, bérleten kívül.

Péntek: Bajadér, ujdonság, harmadszor, premier helyárrakkal, bérleten kívül.

Szombat d. u.: Névtelen asszony, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Bajadér, ujdonság, negyedszer, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Vasárnap d. u.: Lili bárónő, mérsékelt helyárrak.

Vasárnap este: Bajadér, ujdonság, ötödször, bér-leten kívül, premier helyárrakkal.

Hétfő délután: Hálókocsik ellenőre, mérsékelt helyárrakkal, 5 órai kezdettel.

Hétfő este: Román előadás.

— Molnár Ferenc: Ördög. Tegnap este nagy sikerrel mutatta be Misu For-tino színtársulata Molnár Ferenc nagysze-rű színművét az Ördögöt. Az Ördög román fordítása meglehetősen sikerült munka és Fotino társulata igen jó előadásban mutat-ta be. Fortino ördöge igen jó alakítás. El-térően a magyar színészek felfogásától Fo-tino egyszerű szalón-embert ad, akinek csak a szemöldök ivelése ad meglepő és természetfölötti arcot. Különösen ragyo-gott a levéldiktálási jelenetben, amikor tökéletesen uralta a színpadot, szereplő-társait és a közönséget is. A társulat többi tagjai is jók voltak. A sok tapsot megér-demelték.

— Vasárnapi előadás. Vasárnap, ma este lesz a második előadása a Gyerekasszony énekes paraszt vigjátéknak, melyet Madas jubileumára ujtott fel az igazgatóság. A Gyerekasszony az ünnepi előadás szereplőivel kerül színre bérleten kívül rendes hely-árrakkal.

— Svihákok. Hétfőn este A) bérletben e nagy-sikerű, mulatságos szövegű és kedves zenéjű Zihrer operette lesz a színház műsorán az operett együt-tessel Hetényi rendezésében és Szatmári karnagy vezényletével.

— Bohémek. Általános és igen nagy az érdeklő-dés a most bemutatott operaujdonság, Puccini Bohé-mek-je iránt, mely kedden B) bérletben harmad-szor kerül színre a főszerepekben Kelmaival, Ko-vács Katóval, Vajdával, Kovács Dezsővel, Márkus-sal, Berenggel, Stollal és Kornaival és Várad kar-nagy vezényletével.

— Bajadér. A nyugati világvárosok összes nagy operette színpadjain nagy sikerrel bemutatott Kál-

mán Imre operettje, a Bajadér nálunk színi-kerül bemutatásra. A főszerepeket Tol-n Kovács Kató, Gróf, Perényi, Hetényi, Sto-Patt tyus, Kiss Gyula, Galambos, Bereng játsza. A nekart Szatmári karnagy fogja vezényelni aprólékosabb részletekig kiterjedő figyelme-zést Hetényi főrendező végzi. A Bajadér már szombaton reggel kezdte árusítani pénztára és a hétre kitűzött minden Bajlér adásra már az első napon igen sok jegyet el, úgy, hogy előre láthatólag mindenik adá-sa Bajadérnak zsufolt házak előtt fog lejátszódni. A kisebb színpadokon is tízszer volt kitűzve egy-utáni előadásra a Bajadér, nálunk is soros adásban kerül színre e nagyszerű opere közbeeső román előadások szakítják meg. További előadásait, azonban a jövő hét nso-dolében négyszer fog színre kerülni e kivá-As igazgatóság fényesen állítja ki e nagy er-tettet, mely maga már egy szenzáció lesz. A dik felvonás gyönyörű világitási effektusok lámpákat és mechanikai eszközöket a Poz-szállította és állítja ki.

— Délutáni előadások. Szombaton Névtelen asszony, vasárnap délután pedig rónó kerül színre mérsékelt helyárrakkal.

MOZI

— Szent gyűlölet az Apollóban. nyári mozi hatalmas sikerű filmje. Szent gyűlölet, egy kalandos názu-története. Egy hétig játszották fko-tetszés mellett zsufolt nézőtér or-részen. Az Apolló mind a két rzi-előadáson hozza reprizre, amely a Gerald és Ellen üldözés közben a tok közé kerülnek, ahonnan a hóbob szabadítja ki őket s meghívja-jába. Itt Gerald megöli a szent amely elragadja feleségét s ezért or-elé kerül. Feleségét elrabolják s e-dődik a küzdelem a nábob és a zött az asszonyért. A nagyszerű fma, vasárnap kerül előadásra.

— „Megbűvöltek“ Dorian Film-Misztikus, fojtott levegőben játs-ez a különös történet. Dosztojevsz-tasztikus szépségű története, Dosz-ky fanatikus, tiszta alakjait eleve-ez a nagyszerű Dorian film. A „völtek“ főszerepeit a legkitűnőbb színészek játsszák és még három n-ható a Dorian Filmszínházban.

— Zsidó tárgyú filmszenzáció Apollóban. Franzos Emil megható Judith Trachtenberg, egy zsidó le-gédiája 7 felvonásban kerül színre csütörtökig az Apollóban. A fő-Leontine Kühnberg, a híres zsidó vészno játsza. A zsidó ünnepi szo-hűen feltüntető film előadására a már ma válthatók.

— A katolikus körű moziban nap, április 22-én, délután 3, fél 6 8 órakor a „Hugó, az óriás“ című násos mesedráma kerül előadásra. adandó darabok minden alkalom Tanker. Kir. Főigazgatóság előzetes rája alá bocsájtatnak s így az előa-tanulók és gyermekek minden alka-látogathatják.

NYILTTÉ

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismer-sőknek, kik felejtethetetlen jó férj-halála alkalmával fájdalunkat ré-vétükkel enyhíteni igyekeztek, ez u-mond hálás köszönetet

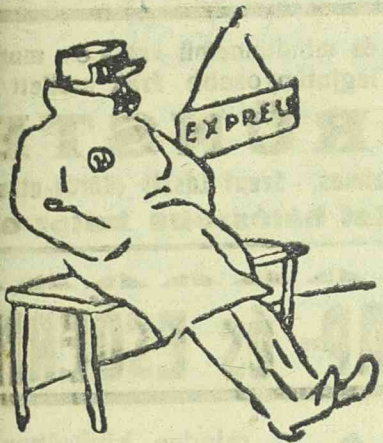
özv. Szüts Géza és leánya.

192. április 22.

Huszonhármás hordár!...

...sarki közszolgabíró országgyűlési képviselő.
(„Nagyvárad” zágrábi tudósítójától.)

Alegutóbbi jugoszláv választásokon
dipárti programmal képviselővé vá-
dizták Vinko Trujan urat, aki a pol-
itika elben sarki hordár Zágráb legfor-
mább utvonatán. Felkerestük a ne-
met fiút, akivel — ha jól tudjuk — a
hordári cég első alkalommal vo-
lt Európában egy szuverén parlament-
i képviselőt egykedvűen pipázva,
sőt sapkával a fején megszokott „he-
gyekben” találtuk — egy szép emele-
tű palota sarkán, ott is pontosan, a
köz támaszkodva. Az üzlet látható-
sággal megy. Amióta a nagy pénz-
nyan, az emberek maguk viszik cso-
kat. Így érthető, hogy Vinko Tru-
ja felragyogott, amikor őt, a 23.
hordárt, kerestem. A horvát köz-
ségi parasztpárt parlamenti tagjának,
az országgyűlési képviselőjének vo-
lomban rögtön elkomorodtak, ami-
llosta, hogy tulajdonképpen csak po-
karrierje érdekel, jobban mondvá,
minő politikai programmal óhajt
bda vonulni?

Belgrádba? Ugyan kérem! Radics
akar Belgrádba menni s engem sem
odaengedni. Pedig mondják, szép,
más város, mit lehetne ott keresni!
képviselőt elküldenének sokszor a
ztériumba és kérem, dupla taksát
tanék egy utért. De így kérem nem
semmi ebből. De hát talán Zágráb-
is fog menni?... Mint képviselő is-
é leszek és jövő hónapban talán, ha
megsegít, vehetek egy kézi tolóko-
azután, pár hónap múlva egy lovat
tudja, egy pár év múlva speditőr le-
... Az alatt megtanulok írni, olvasni...
ám!... — mondja és szájába veszi
át. Amíg a kékes füst elvegyült Zág-
porába, a képviselő szemében a tá-
jövő speditőrs üzletének gyönyörű-
s álma csillogott. A kárpótlás Bel-
ért, ahol dupla taksát lehetne szá-
ni...

— A politika — jelenti ki később
ko Trujan — ahhoz nem sokat értek.
őztársasághoz annyi dunsztom, mint
ek. De kérem, most rosszul megy...
amiképpen javulni kell a helyzetnek.
ő, hogy mi, szegény emberek egyszer
tározzunk valamit. Miért megy más
omobilon, nekem meg idegen emberek
gyait kell cipelnem? Mit gondol, én
tudnék épen olyan jól automobilon
ni, mint azok? E szigorúan szemrehá-
nylásra kérdésre a honnani nemes atyja pec-
en kihuzta magát és minden kétségem
pillanat alatt eltűnt aziránt, hogy Tru-
ur nem tudna automobilon járni.

— De egyszerre nem megy minden.
dom én azt jól. Nézzé kérem. Radics
csak lassan, lassan vitte fel. Most neki
van villája, autója. Ami neki sikerült,
njd sikerül nekem is... Miután ekként
nertően informáltam magam, el akar-
n búcsuzni. De ekkor jött a dolog csat-
tója. A hordár-képviselő így szólott:

— Na és a taksa? Egy negyedóra 15
nár. Itt van a hatósági árszabás. Csak
em akar kizsákmányolni engem, a sze-
ny embert?... Vagy azt hiszi, én gyö-

nyörűségből állok itt? Sokalja? Adjon
husz dinárt és mindjárt a postára viszem,
amit itt írkált rólam. Csak nem megy egy
ilyen elegáns ur, mint Ön, a postára!

Lefizettem 15 dinárt és leszegyeztem
életem első intervjút, melyet a politikus
taksával fizetett meg. A cikkemet pe-
dig, dacára eleganciámnak, inkább magam
viszem a postára. Nem lehet mindent rá-
bizni egy sarki hordárra... Legfeljebb
egy mandátumot...

Háztulajdonosok és bérlők jogai

Az új lakásbérleti törvény az összes bérleti
szerződések érvényét egy évi időtartamra, tehát
1924 május hó 6-ig meghosszabbítja. A lakások évi
bérét a törvény, az alább említett kivételektől el-
tekintve, az 1916. évi bér háromszorosá-
ban, a kisiparosok, kézművesek, dohány- és bélyeg-
árudák, fogyasztási szövetkezetek és népbankok üz-
lethelyiségei évi bérét ugyancsak az 1916. évi bér
négyeszeresében, a többi üzleti helyiségek, termény-
és áruaktárak évi bérét pedig az 1916. évi bér hét-
szeresében állapítja meg, úgy hogy ezek a bérek
leiben értendők és a bér semmi esetben sem lehet
kevesebb az 1922. évben már fizetett bérnél.

Meghosszabbították az albérleti szerződéseket
is, úgy azonban, hogy a butorozatlanul kiadott he-
lyiségek bére egészben, a butorozottan bérbeadott
helyiségek bérei pedig felerészben illetik meg a tu-
lajdonost. Pereskedések elkerülése érdekében aján-
latosnak tartjuk, hogy az albérleti bérek igénylése
esetében az 1916-iki alaphérnek, az albérbe adott
helyiségre eső része a bérlő javára levonassék és a
jelenlegi bér ezen kisebbitett alaphér alapján szá-
míttassék. A korábbi törvénynek azon rendelkezését,
mely a törvény által megszabott bérnél magasabb
bér szedését tiltotta és büntetéssel sújtotta, hatá-
lyon kívül helyezték.

A lakásokra vonatkozólag a fentérintett kivéte-
les rendelkezés abból áll, hogy a nagyobb vállalko-
zók, gyárosok, bankárok, kereskedők, bizományosok,
a nagy ipari vagy pénzügyi vállalatok igazgatói,
lakásai bérei tekintetében a törvény a szabad egyez-
kedés jogát adja meg, amelynek eredménytelensége
esetében a bért az összes körülmények figyelembe
vételével a bíróságok állapítják meg, úgy azonban,
hogy a bér semmi esetben sem lehet kevesebb az
1916. év ötszörösénél.

A bér felemelésre vonatkozólag fentebb ismer-
tetett rendelkezések kiterjednek a korábbi törvé-
nyek hatálya alatt megkötött azokra a bérleti szer-
ződésekre is, amelyek 1924. május 1. után járnak le.

A törvény hatálya alatt akár szabad megegye-
zés, akár erőhatalom után megürülő lakások a tu-
lajdonos szabad rendelkezési alá kerülnek.

A mellékdíjak.

A fentiekben megszabott béreken felül a bérlő-
ket terhelik a vízvezetési, a csatornázási, a kémény-
seprési, a szeméthordási és egyéb mellékdíjak. A
vizdíj kulcsai: 500 lei bérjövdelemig 4 százalék;
501 lei-től 1000 leiig 5 százalék; 1001 lei-től 1500
leiig 6 százalék; 1501 lei-től 2500 leiig 7 százalék;
ezen összesen felüli házbér után 10 százalék. Ezen
felül fizetendő évenként minden egyes fürdőszoba és
illetve a fürdőkád csapja után 100 lei, a vízvezetési
closettülések után 35 lei, a különcsap után 15 lei. A
csatornázási díj a bérösszeg nagyságára tekintet nél-
kül 4 százalék. A többi mellékdíjak százalékos kul-
csai nem állapíthatók meg. Ezen felmerülő tényle-
ges kiadások a lakás nagysága és a fizetett bér ará-
nyában lesznek megosztandók.

A háztulajdonos kilakoltatási joga.

A korábbi törvénynek ezen jogra vonatkozó
rendelkezéseit azzal a módosítással tartották fenn,
hogy a törvény megadja mindazon tulajdonosnak,
aki házát 1923. március 23-áig szerezte azt a jogot,
hogy a törvényben foglalt feltételek mellett a saját
házába beköltözködését igényelhesse, de viszont
megszüntette azt a különbséget, melynek alapját a
háznak 1914 év előtt szerzése képezte és ennek fo-
lyományaként a kilakoltatás alól mentesített szemé-
lyek és foglalkozások az 1914. év előtti háztulajdo-
nosokkal szemben is mentesítve lettek a kilakoltatás
alól. A tulajdonos lakása kiterjesztése tekintetében
fennállott rendelkezések változatlanok maradtak.
Azok a kereskedő háztulajdonosok, akik harcéri

szolgálatot teljesítettek, vagy menekülni voltak
kénytelenek, jogosítottak a törvény kihirdetésétől
számított hat hónap letelte időpontjára a házukban
lévő bérleti helyiséget vagy azok egyikét a maguk ré-
szére követelni, azzal a kötelezettséggel, hogy ab-
ban ők, vagy családtagjaik a saját számlájukra üz-
letet folytatnak. Az 1923. március 23-án állami szol-
gálatban álló háztulajdonosok, a nyugdíjasok, hadi
özvegyek, rokkantak, a megüresedett lakók vagy azok,
akik szállodában laknak, követelhetik, hogy a tör-
vény már érintett rendelkezései értelmében ki nem
lakoltatható bérlők, velük a saját lakásaikat meg-
osszák, abban az esetben, ha ezt a megosztást a
bírószág kereszkülvihetőnek találja.

A rögtöni hatályú felmondás esetei.

E részben a városi lakásbérleti szabályrendelet
intézkedései továbbra is hatályukban fennmaradnak,
sőt azok körét még a jelen törvény ki is terjesztette.
Nevezetesen, ha bebizonyul, hogy a bérlő az albér-
lővel egyetértésben a háztulajdonos előtt elrejtve a
valódi albérleti összeget, úgy mindketten elvesztik
a részükre biztosított egy évi bérviszony meghos-
zabbítási kedvezményt vagyis kilakoltathatók.
Ugyancsak a törvény szerint a bérlőt terheli a bér-
lemény karbantartási kötelezettsége és ha ezt elmu-
lasztja úgy ennek bírói megállapítása után a bérlet-
ből kimozdítható. Továbbá, ha a bérlő a bérössze-
get pontosan nem fizeti és ebben a tényében a bírói
gyakorlat által megkövetelt szándékos mulasztás
vagy nagyfokú gondatlanság ismérvei felfalálhatók.
Ha a bérlő a bérletet szerződésellenesen használja,
a bérbeadó vagy bérlő társa nyugalmát jelentékeny
mértvben zavarja, továbbá testi sértés, személy-
és vagyonbiztonság veszélyeztetése esetében a bérbe-
adó a bérletet rögtöni hatályú felmondással a legkö-
zelebbi bérnegyed első napjára felmondhatja. Ez a
felmondás azonban csak a most említett sérelmes
esetlekmény tudomására jutásától számított 30 napon
belől eszközölhető és ugyanezen határidő alatt per
után érvényesítendő. Ugyancsak rögtöni hatályú
felmondással élhet a tulajdonos a bérletnek jogosu-
latlan albérbeadása, vagy átruházása esetében azzal
a különbséggel, hogy a felmondás és a per megin-
dítás nyolc napon belül eszközölendő.

A felmondásra vonatkozó szabályok.

A bírói gyakorlat a kilakoltatási és az előző
pont alatti ismertetett kimozdítási esetek érvénye-
sítéséhez a szabályszerű felmondást követeli meg. A
rendes felmondás két tanu által előttemezett és
ajánlottan elküldött levélben vagy két tanu előtt
szóval legkésőbb a negyedév nyolcadik napjának,
havi bérletknél pedig a hónap első és 16. napjának
délután 5 órájáig eszközölendő. A rögtöni hatályú
felmondás ugyanily módon, de ezen határidőn túl is
bármikor eszközölhető.

A Háztulajdonosok Szövetsége tagjainak to-
vábbi díjmentes felvilágosításokat nyújt a délutáni
órákban a Szövetség titkári hivatala (Ayram Iancu
(Kossuth Lajos)-utca 15-a.)

A Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége kép-
viseletében:

Dr. Lazar Aurél, elnök. Dr. Lengyel Zsigmond, titkár.

Áradra csukott autó
naponta indul
Czukur Garage
Színház mögött. Telefon: 16-01.

Legelegánsabb
ruhákat készít
elsőrangu saját szövetekből is
Schwartz és Rosenfeld
url szabók, Beöthy Ödön-utca 29. sz.

Lető magvak kaphatók Dell'Orto Károly
ucerna, lóhere, fűmag, muhar, búkköny köles,
drek, burgundi répa, konyhakerti virágmagvak
magkereskedésében, Szent László-tér 5. szám
Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Valutázásra kényszeríti az Amerikába utazókat a devizatorvény

A devizatorvény amely a banküzletek me-retét szinte alapjában rendítette me, a nagy közönségre eddig alig érezte hatását. Így kifelé a közönség csak a jó oldalait láthatja. A valutázás megszűnt, egy néhány valutázó bank tönkre ment, vagy a török felé halad, de a dolgozó rétegeket nem érintette a súlyos törvény.

A devizatorvény végrehajtását azonban, — úgy látszik — minden bank, már az, amelyiknek engedélye van valutázásra, más-képen értelmezi és ennek természetes következménye, hogy a közönség hátrányára magyarázzák azt.

Tudvalevő, hogy ha valaki Amerikába akar utazni, annak a partralépés előtt legalább 20 dollárt kell felmutatni, a kontroll-bizottság előtt. Ma a kivándorlók legnagyobb része, Amerikában élő családtagjaihoz megy ki, akik rendszerint elküldik a beutazási engedélyt, a hajójegyet és a szükséges husz dollárt, mert a kiutazónak dollárt kell felmutatni.

A pénzt bank útján utalják át, úgy hogy eddig a címzett a kezéhez kapta dollár-bank-jegyekben az Amerikából küldött pénzt.

Most a devizarendelet életbeléptetése után egyes bank azt a rendszert hozta be, hogy a félnek nem adja a kezéhez az átutalt dollárt, hanem az annak megfelelő lelt utal ki. Hogy mennyit kapjon a fél, a napi kurzus jegyzései állapítják meg. A napi kurzus azonban ma nagyon labilis dolog, amennyiben már nem a szabadforgalom alakítja azt ki. Ez a megoldás akarva, nem akarva, arra kényszeríti a közönséget, hogy valutázzon, mert hiszen Amerikában dollárt kell felmutatni, úgy a fél kénytelen a piacon vásárolni dollárt. Közben árhullámzások lehetnek és előállhat az a furcsa helyzet, hogy az átutalt husz dollár helyett már csak kevesebbet vásárolhat, az árfolyam hullámlás következtében.

Nem hisszük, hogy ez a devizatorvény intenciója volna és nagyon helyes volna, ha a pénzügyi főhatóságok megmentenék a közönséget a hasonló helyzetektől.

Mit jelent a színészek elszerződése a börzén?

(Budapesti tudósítónktól.)

Az utolsó időben feltűnő lanyhaság volt észlelhető a tőzsdén az Unió Színházépítő és Színházüzem Rt. papirjai körül. A legerősebb hossznapokon is üzletlenség, az Unió részvény piaca, sőt a részvények árfolyama határozottan hanyatló tendenciát mutat. Az Unió-részvények a tőzsde egyetlen színház-papirja s nem kellett megütközést a dolog, ha a színházi konjunktúra általános pangásáról volna tudomásunk. De nem így van, — mert a drágasági hullámmal küzdő mai élet forgatagában a színházakra határozottan jó idők járnak, kivételt képeznek éppen az Unió színházai, melyek közül csak a két kisebb — a Belvárosi Színház és az Andrássy uti — tudtak felmutatni jelentősebb eredményt.

Egyeduralmánál fogva érdekes és éppen ezért kell foglalkoznunk azzal, hogy az Unió-részvények árfolyamát mi irányítja és befolyásolja? A tőzsde egyszerűen észrevette és megállapította, hogy az Unió színházainál nagy eltolódás van.

A színházi részvénytársaságnak nem kell beletekinteni az üzleti könyvekbe, nem kell megbízható és titkos értesülések után kutatni tranzakciók, tőkeemelések felől, a színházi részvénytársaság nyereség- és veszteség-számlája — nyitott könyv, amelybe az egész közönség belelát.

Ha jó darab kerül a műorra, ha a művészek egyikének-másikának feltűnő sikere van,

akkor ez a színházüzemnél annyit jelent, mint — mondjuk — a szénpapirnak a szénárak fel-emeleése. S míg a szénpapirnál vagy a fapapir-nál rendszerint csak egy-két beavatott értesül az ilyen hossz momentumról, addig a színház-üzemnél mindenki mindent lát és mindent hall.

Mit látott tehát a pesti közönség az Unió Rt. színházainál? Azt, hogy most, amikor a színészek éves szerződése lejár, Beöthy elen-gedi az Unió kötelékéből legjobb, legelsőrendű tagjait?

Gaal Franciska nyitotta meg a sort, aki elsőnek vehette észre az Unió elváltozását, Beöthy László most — amikor a fiatal szí-nész nő vigszínházi feltűnő sikerét látja — bi-zonyára megbánta már, hogy elengedte. Késő. Gaal Franciskát követte Ilosvay Rózsi is, aki a Renaissance Színházban aratja a tapsokat. Nem sokkal ő utánuk következett Fedák Sári távozása, akiben Beöthy nemcsak az operett-primadonnát, de a huszonötéztendő barátot is elvesztette. Fedákot nem a Bajadér bukása, de Beöthy részvéttelensége birta arra, hogy a konkurens operettszínházhoz szegődjön, ahol a jövő évben a Pompadour kárpótolja majd őt az ideai sajnálatos szerepléséért. A „Pompa-dour” (Fall Leó világhíres új operettje) Fedák-hoz van kötve s ha Fedák megmarad Beöthy-nél — akkor Beöthyé a Pompadour is, ezzel aztán a nehéz helyzet előtt álló Király-színház is kiheverte valahogy az ideai Bajadér-szezont. De még nem vagyunk készen: Törzs Jenő is megvált a Magyar Színházról, feleségével For-ray Rózával együtt, — így a Magyar Színház árván maradt és árván maradt Darvas Lili, aki-nek ezentúl nem lesz kivel játszania. Ugy tud-juk: Darvas Lilit is már csak egy-két hajszál fűzi az Unióhoz, — az ő igazi helyét valóban a Nemzetinél látjuk. Csak ideig-óráig tarthat tehát, amíg a Magyarban játszik.

Baj van a berlini házakkal

Boldog időkben, mikor a márka olcsó volt s javulásában hittek az emberek, a felhalmozott pénz utat tört Berlin felé. Berlint megrohanták az idegenek és szét-vásárolták. Először az áruházakat lepték el, azután a házakra vetettek szemet. A márka olcsó volt s a házakat 2–3 mil-lióért lehetett kapni, nosza, az elhelye-zéstől várandós pénz házakba fektette magát. Könnyű volt, a márka százszázrét 1000, később 600 leierért kaphatta mindenki.

Nagyváradról Berlinbe utazók gyak-ran jöttek vissza azzal a hírrel, hogy ház-tulajdonosok lettek a német fővárosban. „Vettem egy házat Berlinben” ezt úgy mondta a nagyváradai nagykereskedő, mintha egy öltözet ruháról lett volna szó. Maximum 100.000 leibe került egy olyan többemeletes bérház, amelynek jólsike-rült, sőt szépített fényképét oldalzsebében őrizték a nagyváradiai s nem nagyon kellett őket kérni arra, hogy meg is mu-tassák a „házikó” fényképét. Kevés ké-résre el is mondták, hogy hány emeletes a ház, hány lakója van s mennyi a vár-ható évi jövedelem, amelyet egyenesen ide küldenek Nagyváradra.

Multak az idők s a házbér nem jött. De nem jött a telekkönyvi átírás sem, mert rendelet tiltja, az ingatlanoknak kül-földiek részére való átírását. A vételárt a vevő természetesen kifizette készpénz-ben, a szerződést megkötötte annak rendje szerint s az átírásról szó sincs. Sebaj, a ház, bár nem saját nevén, az övé, a kul-csok nála vannak, azaz a házfelügyelő-nél, aki pontosan értesíti őket arról, hogy a lakók nem fizetnek, mert külföldre ti-los a pénzt küldeni s külföldinek, aki nem telekkönyvi tulajdonos, nem fizetnek.

De van más baj is. A házakat repa-rálni kell. A vízvezeték kiszakad, a csa-torna beomlik, a vakolat leválik, a klozet

bedugul, a rács eltörik, a tető carog meg kell csináltatni. Jönnek Nagy-váradra az értesítések, hogy ennyit és ennyit jön a háztulajdonos (ilyenkor „tájdor” a neve), hogy meg legyen a re- Nagyváradai tulajdonos mérge-s, nem pénzt a háza után, hanem tő, ké-pénzt. Nem küld. Erre Berlin vros vatalból megcsináltatja a javítás- kat, kebeiezteti a házra a kifizetett- ket s erről hivatalosan értesíti „tu- nost”, akinek ily módon megtel- házát.

Seholsem nagy öröm, ha va- tulajdonos, de eddig nem ismer- rűség az, ha nagyváradai emb- Ben vett egy házat, amely ninc- az övé, de pénzt nem kap, viszo- ségek őt terhelik s tetejébe egy- rendelet szerint, az eladó bár- tálytalaníthatja az adás-vételt. Ma nem dicsekszik senki, hogy ex- háza van. Inkább fáj neki.

Elsőrendű minőségű

Butor

és mindenemű szűke munk-
legutányosabb árak mellett k-
GRÜNSTE
műasztalos, Szent László (Körös-utca)
Két hálószoba butor 2500

NAP- és ESŐERNYŐ

minden kivételben
Első Erdélyi Erny-
Rosenberg Testvérek
Nagyvárad, Zöldfa-
Kérjen áraján

Angol-francia zophia
uri fehérenemű
mórot után
Róth M. Ut
odgnól, Mária király-
B. 42. Telefon

Angol divat szőve: külön-
gességeink megérkeztek.
Olcsó és szolid kiszolgálás.
HAVAS és GRÜNFEID
posztó és bélésszár kereskedők,
József Vu'can (Nagy Sándor u. ca. 4)

Zsoldos Tanintézet
Budapest, VII. Dohány-utca 84. :: Telefon J. 4-
A legjobban készít elő magánvizs-

Palma
Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legjobb bőrnél!

The Levant Company (Roumania) Limited

BUCURESTI, Bulevardul Elisabeta 6.

Vevőközönségének szíves tudomására adja, hogy a nyári szezoncikkekből nagy szállítást nyújt, és pedig:

Nanszuk-batisztok
Perkálok
Zefirek
Drilek

Festőkendők
Kartoncok
Fejkendők
Puplinok

Pikék
Színes grenadinok
Mosó delinek
Cretonok

Színes szatínok
Kazsmirok
Női gyapjú sörzsek
Gabardinok

Sonok minden szélességben, fularok 100 cm. 80 cm, férfi szövetek, orépe marocain, orépe marlette, fekete duchesse béléseknek.

En kedvező árak!

Nagy választék szabókellékekben.

Eladás csak nagyban

Raktárunkra érkeztek

Acsonzéi gyártmányú fekete és fehér, erdélyi román és mistelbach, színes és fekete, kolozsvári kapák, félgyűrűs csiszolt győri kerti kapák, félgyűrűs hegyes árok, félig készült földlapok, fekete és fehér lapátok, csikolat- és fekete saparok, tolvaj- és fekete saparok, tolvaj- és fekete saparok.

Mindegyik raktárról szolgálhatunk mindenféle, facon és betonvasakkal, I és II.

U vasgerendákkal, fekete és horganyzott vaslemezekkel, fémhálókkal, sodrony és sodronys eggek, salgótarjáni gyártmányú fém- és horganyzott tüskeshuzallal.

Továbbá nagy készletünk van wtko witz gyártmányú forrasztóvezetőkben és gázcsatlakozókban, csőkapcsoló részekben (fittings) stb. stb.

Kívánatra legutányosabban árjaniattal szolgálunk.

Continetale Vaskeresk. Társaság

KERN és TÁRSAI

Cím: Postafiók 20.

Cím: Ferrokönlent.

on: 950. szám.

Cluj — Kolozsvár, Plata Garrel 3. szám. — Hitebank
Aruraktár.

Lloyd 1617

Lágy és selymes lesz a haja,

ha fejét rendszeresen

„Elida-Shampoo”

nel 110522.

Kolozsvári CZELL-Sörgyár

GYÁRTMÁNYAI

világos

Mercurus

és

Monostor

duplamalata
Pápsör

a

Sör

különlegesség

„Reclama”
No. 2769.

olárheterlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak.

gyár és vidéke képviselő: „Orlen” Ipari és Kereskedelmi Rt. Nagyvárad.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCC Cluj-Napoca.

Keveset használt Magyar Állami
négy lőerős komplett

cséplőgarnitúra
eladó.

Olajgyár, Szilagykrasna.

BUDAPESTEN AZONNAL BEKÖLTÖZHETŐ
A LAKÁSHIVATAL ALÁ
NEM TARTOZÓ
ÚJ CSALÁDI
HÁZAK
ÉS TELKEK ELADÓK
TULAJDONOSOK: BUDAPEST
BÉKESIR.T. VII. ALMASSI TÉR 8.
TELEF. JOZSEF 124-98.

Olcsó villamos csillárok

világítási és csengő berendezések,
átalakítások, fémcsiszolás, 1 — 1/2
wattos égők a legolcsóbban-beszerezhető

STERN

Szent János utca 20.

Telefon 556

Keresek fordító tolmácsot bizalmi szolgálatra. Az illetőnek ismernie kell a francia, román és magyar nyelvet.

Péyzók küldjék el fizetési igényük megjelölésével és referenciákkal ellátott ajánlatukat Dimirescu Oradea Mare, Strada Regele Ferdinand 36 alá. Kiszállások külön díjaztatnak.

Sodrott jumper selyem

perzsa, szmirna és jumper pamutok ólasi választékban érkeztek.

ROSENBERG

Ionál áruházába, Sas passage

Utleveleket
vizumokat

bármely konzulátusnál
a leggyorsabban elintéz

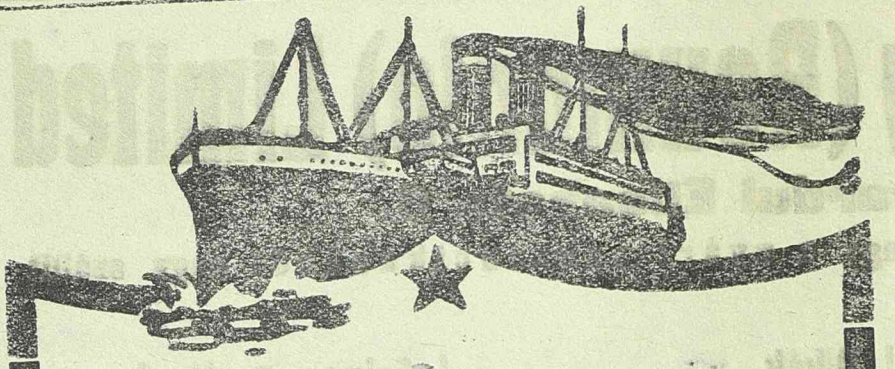
Díjmentes felvilágosítást nyújt

Román fordítást azonnal elintéz

SCHREIER

ügynökség Tisza Kálmán-tér 1. szám

Vármegyeháza mellett.

BREMEN-AMERIKA

között leggyorsabb és legkényelmesebb közlekedés az
United States Lines amerikai kormányhajóival:

„George Washington” „America”
„President Roosevelt” „President Harding”
stb.

Előnyös alkalom teherszállításra.

Hajójegy, pénz és amerikai okmányokat, valamint a vizumot illetőleg díjtalan felvilágosítással szolgál a romániai vezérképviselő.

UNITED STATES LINES

(AMERIKAI ÁLLAMI VONALAK)

„MERCUR” OSCAR GRÜNBERG

BUCURESTI, CALEA MOSILOR 51.
Fiók Temesvár, Hunyady-u. (Str. Vasile Alex) 8. Kérjen prospektust és hajólista számot, 253

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakárók, függönyök hálósobák nagy választékban. Wertheim-kaszák minden nagyságban, leszállított árak mellett.

Beck és Benjamin

Strada Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11. sz.
TELEFON 17-03. SZ.

Rendeljen tudja már, hogy leggyorsabban látja el

utlevéleit és vizumait

Kolozsvári, Brassóban és Bukarestben

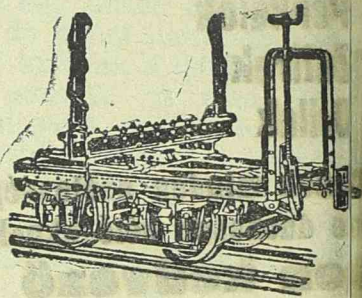
DEUTSCH és FIA
Intézménye

Palace (volt Pantheon) kávéház.

„FERROSZAA”

BUKAREST — BERLIN — HAMBURG

Képviselője: Ursziny Pál mérnök
ORADEA-MARE, Strada Postei 21.

Sinek, erdei truck-kocsi, billegő kerék-kitérő, apró anyagú schell-lokomotív.

Vas, betonyas, tartók, bádogcsövek, drótkötél stb.

Élede

lanyabirtok, vendéglő, kávéház, lők, keköltözhető házak.

Keresünk

szőlőket, házakat, bérletet.

Közvetítünk

mindennemű eladást és vételt

Vizumoztatunk

utlevéleket bármely konzulátusnál

„ARGUS” ügynökség

Nagyvárad, Balassa-tér 3. Lukács Gy.

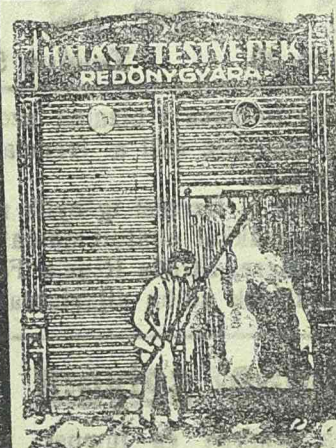
Román Jutakereskedelmi Részvénytársaság

Telefon 20—20.
Sürgőnycim: Tarpaulin.

TIMISOARA

Bul. Berthelot 21.
(Kossuth L. utca)

Mindennemű jutaszövet és **Zsák** gyári lerakata.

Telefon 11-94. Telefon 11-94.

Acéllemez üzlet

REDÖNYÖKET

és napellenzőket minden méretben gyártunk és legolcsóbban szállítunk. Vidéki megrendelések szállítását eszközöljük. — Áránál talán díjtalanul szolgálunk. — Javításokat a legpontosabban eszközölünk.

Halász Testvérek

redőnygyártás
épület- és műlakatosság

Str. Cuza Voda (Szacsavay u.) 17. sz.

Magas árban vészek

briliáns, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpadiást, arany és más hamis logókat

Fround Benjamina

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Kakóczi-ut) 11. szám. Széchenyi-szálló épület Ékszer alkalmi áron kapható.

COLUMBIA

FEHERNEMÜGYÁR R-T.

ORADEA-MARE, Aradi-ut 23—25. szám
Sürgőnycim: COLUMBIA.

Gyártmányai

az összes férfi és női fehérneműek a legegyszerűbb comerce árutól a légfinomabb kivitelig.

KÜLFÖLDIEKNEK
VIZUMOKAT, UTLEVELEKET
a leggyorsabban, legolcsóbban megszerzünk.
FUTÁRJÁRAT NAPONTA!

Bármely Bucaresti és Kolozsvári megbízást elvállalunk.
Külföldre utazóknak díjmentesen szolgálunk felvilágosítással.
Mezey Mihály u. 7. Telefon: 2-21. KÁLMÁN ES SZIRMAI

AMERIKAI IROTOROK, HÁLÓS EBEDLOK, PARK

elsőrendű kivitelben választékban kapható

RIMANOCZY műhely parkettgyár R-t.

Strada Clujului 117. :: Telefon

„AFEB“

Soc. Anonima pentru Ma
teriala de Cal Ferate
BUCURESTI, B-dul I. C.
Bratlanu 3. Telefon 56-75.
Sürgönycim: „AFEB“.

**Normal-vasutak,
Iparvasutak,
Erdel vasutak
Tégla vasutak
Közüli vasutak
Bánya vasutak**

Raduciner és Gonda

ORADEA-MARE
Str. Vlahuta (Sz. János-utca) 30
Nagybani elárutás:
Gyékény 5, 4, 3 rőtő-
sők, meszáros és placi
szatyorok, utazó és
gazdasági kosarak, vi-
rag- és díszkosarak,
kefeárak és fából ké-
szült káztartási cikkek.
Kívánatra árjegyzéket
bárhova küldök. 275

Ismét magas ár-
ban vesznek arany-
ezüst és brilliáns
tárgyakat

Klein
ékszerárúháza
Avram Iancu 4
(Kossuth-u.)

Tüzifa eladó

hegyközuji erdőben
erdei méterenként. —
Értekezhetni lehet
ugyanott Diós nevű
kertőlél vagy Nagy-
váradon Lakatos-utca
7. szám alatt.

Orák

szakszerű javítást a leg-
komplikáltabb típusú
Tiszay
vagy Telcsy-utca 2 alatt
teljesen árak! Próbá-
saját feladomány 8 órában
nyitva tartandó azaz
díszóra alatt.

**Legújabb
divatlapok**
kaphatók a

**Hegedűs
Hírlapirodába**

Uzinele de fer si Dementile din Resita Societate Anonima
Resiczi Vasgyarak és Uradalmak R. T

Hirdetmény.

Tekintettel társaságunk felmutatóra szóló
részvényeinek névre szóló részvényekké
leendő átváltoztatására, amelyet az 1923. évi
február hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlés
által megszavazott új alapszabályok megál-
lapították, — valamint megfelelő a Minisz-
tertanács 1923. évi március hó 27-én kelt
593. sz. jegyzőkönyvének, mely a „Monitorul
Official” című hivatalos lap 5. számában 1923.
évi április hó 6-án lett közzétéve, — a tár-
saság vezérigazgatósága ezennel meghívja a
részvényes urakat, hogy a birtokukban lévő
részvényeket 1923. május hó 10-ig lebélyeg-
zés és beiktatás céljából bemutatassák.

A részvények a társaság irodáiban, Bu-
curestiben (Strada Povernei 2. sz. a.) min-
dennap délelőtt fél tiztől fél egy óráig fog-
nak letéetni.

Azon részvényesek, kiknek részvényei
külföldön vannak, a birtokukban lévő rész-
vények egy jegyzékét fogják két példány-
ban beküldeni, amelybe minden egyes rész-
vény száma bevezethető lesz. A jegyzék egyik
példánya le fog bélyegzettetni és a részvé-
nyesnek vissza fog küldetni.

A részvények, vagy fentemlített jegyzék-
ek lebélyegzése után bármennyű adásvételi
ügyletnek csak azon módzatok betartása
mellett lesz helye, amelyeket a keresk. tör-
vénykönyv a névre szóló részvények adás-
vétele tekintetében előír és amelyeket az
igazgatósági tanács jóvá fog hagyni.

Azon részvényesek, akik a fent megje-
lölt hatánapig nem fogják bemutatni lebé-
lyegzés céljából részvényeiket vagy rész-
vényjegyzékeiket, elvesztik szavazati jogukat
a közgyűlésen s nem fogják a részvényeik-
nek megfelelő osztalékokat felvenni.

A részvényes urak kötelesek lesznek
nemzetiségüket okvetlenül bejelenteni és tu-
domásul fogják venni, hogy a részvényesek
lebélyegzését az Ipar és kereskedelmi Mi-
nisterium egy kiküldött közegének felügye-
lete alatt történik, mely hivatala lesz egy-
idejűleg a részvényesek nemzetiségét a fent
említett módon megállapítani.

Uzinele de fer si domenile din Resita
Societate Anonima
Vezérigazgatósága.

Maklár Gyula

koporsó gyára

készít mindennemű Masner
mintán koporsókat, festve és
kavicsosan. :: :: :: ::

Rákóczy-ut 24. sz. a.

Szalonna Disznózsir

szavatolt tiszta, legolcsóbb napi
árakban és a legszolidabb ki-
szolgálás mellett beszerezhető

ACZÉL SÁNDOR
szalonna és disznózsir kereskedőnél,
Oradea Mare, Deák Ferenc-utca 5. sz.
Telefon 9-76. Eladás csak nagyban.

Árlejtési hirdetmény

Közhírré tétetik, hogy egy új templom
felépítése céljából (terméskőből) f. hó 29.
napján, déiben 12 órakor a Cetei iskola
termében (u. p. Borodul-Mare, vasútállomás
Vadul-Crisului, Bihar-m.) nyilvános szóbeli
árlejtés fog tartatni. Építési feltételek a
cetei gör. kel. lelkeszi hivatalnál bármikor
megtekinthetők. Érdeklődők kiszállási díja-
kat nem számíthatnak fel.

Alexandru Drimba
gör. kel. lelkesz.

Keresünk

malomipari gyártmányok eladá-
sára kitűnő referenciákkal ren-
delkező, jól bevezetett

Képviselőket
Moara Doamna
Soc. Anon.
Piatra — N.

Uzina Electrica a Oraşului cu Consiliu
Careii-Mari
Nagykároly r. t. város villamos műve

Pályázati hirdetmény

Careii-Mari-i (nagykárolyi) városi villa-
mos műnél egy gépész és egy hálózati sze-
relői állás 1923. május 1-re betöltendő.

Gépész javadalmazása: havi 1400 Lei,
lakás, világítás és évi 12 m. tűzifa.

Hálózati szerelői javadalmazása havi
1000 Lei, lakás, világítás és évi 8 m. tűzifa.

Bizonyítványok másolata beküldendő az
üzem vezetéséhez.

Careii Mari villamosműve.

Atogen hegesztést

a legkomplikáltabb esetekben is
valamint mindenféle gépjavi-
tásokat végez:

Kocsigyár R.-T.

Sztaroveszky-u. 29. autogénheg-
gesztő és és gépjavitó osztálya.

Osztályvezető: Fiedler István.
Nagyobb munkákat vidéken is teljesít.
Telefon: 785. Telefon: 785.

Nyári rózsaburgonya étkezésre és vetni való

Makói dughagyma, fokhagyma

továbbá uradalmi nemesített kerfi magvak
és vetni való krumpil kapható nagyban
és kicsinyben. Schwarz, Strada Caza
Voda (volt Szacsavay-utca) 11. szám alatt

Valentin István

őöl szabó, Kórház-utca 17.

Készít a legújabb divat szerint

kosztüm, kabát, korzó ruházat
leányka kabátok, kosztümök meg-
lepő olcsón készülnek.

:: Tisztelettelőknek érkezővezmény ::

Cukorkás, fűszeres, gyógytári

papírszakok, különféle csomagoló papírok
nagyban és kicsinyben legolcsóbban az

ATLANTIO

papírzacskó gyárban, Vitéz Mihály- (volt
Nagyplac)-tér 14 alatt szereshetők be. 1276

Perzsa-szőnyeg szövőde
Oradea-Mare, Petőfi-utca 16. sz.

Állandó nagy gyári raktár, perzsa-szőnyeghez
való minden színű gyapjú fonalból és egyéb
kellékből. Szakszerű utabiztosítással készség-
gel szolgál Mayer Gyula. Tanítást vállal.
Központi Egyetemi Könyvtár - Funda-
mentális - BCU Cluj-Napoca

**gépek
képző**

mindenféle al-
szí, új és kevesei
mátrédeti Singer gé-
szabó és bálka-
gek részlete is
aphatók.

ITÁSOK
biztosítókban, —
mára legolcsóbban
Hivásra hár-
egyek. Használt
éket és kerék-
kal veszek.

gépek
jité műhely
ptér 5. szám.
Idő-utca közén

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

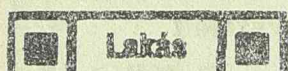
házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

házak
örög-utca elején
tő ház, kert, is-
udvar 350 ezer,
a üzletház itai
yel beköltözhető
— Vannak több
nagyobb házak.
szobás lakások.
adó 2 szobás
stb. Ha lakást
tő, azelőtt, bu-
kást eladni, ki-
elni akarja, fer-
alommal hozzá-
ezennel el-
tértem.

A „NAGYVÁRAD” APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 1-50 lei, vastagabb betűvel 3 lei. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 15 lei.

Lakás
Négyrészt Szaniszló-
utca levő 2 szobás, für-
dőszobás modern laká-
sot a Gálán/uton vagy
ehhez közel levő 2 szo-
bás lakással. Ajánlatot
„lakás” jellegre a kiadó-
hivatalba kérek. 11

Elcserelem 1 szoba,
konyha, spájzos utcai la-
kásomat, disznótartás meg-
engedve, 1 nagyobb szoba
konyha spájzos lakással,
hol disznótartás meg-
engedve, lehetőleg az Aradi-
uton vagy az Újváros-
szén. Cim Hattyu-utca 38.
Orosz. Ny. 840

Magas lelépést fizetek két-
háromszobás modern la-
kásért. — Zárt borítékba
„Igazgató” jellegre kiadókba
címeiket kérek. 840

Kiadó 2 butorozott szoba
fürdőszobával, 1 butoro-
zott szoba fürdőszoba,
konyha használat. Weisz
Gizi, Nyomda-u. 4. 38

Garzon lakás takarítás-
hoz bejáró takarítónőt ke-
resek. Cim a kiadóhiva-
talban.

Kocsinak, őjeli örnek
ajánlkozok Szőlési Lajos
rokkant katona. Cime:
Francia-sor 35., Wasser-
strom Adolfnál. 821

Villanyszerező, közép-
korú, nős, állást keres,
esetleg vidéken is. Cim a
kiadóban. 800

Megbízható kisasszonyt
két éves gyermekhez ke-
resek. Szilágyi, Zöldfa-utca
1., III. 819

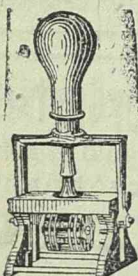
Könyvelési tisztviselő
hosszabb kereskedelmi iro-
dai praxissal, gépirásban
is jártas, (biztsági szak-
mában is), állást keres.
Címeiket a kiadóba kérek. 738

Összes irodát teendő-
ben jártas gép- és gyors-
író azonnali állást ke-
res. Ugyanott „Jumper”
horgolást vállalnak. Cim
a Hegedűs Hirlapiroda-
ban. 829H

Filézőnők jelentkezze-
nek Str. Calvin 12., balra.
826H

Hivatalok, intézetek,
**Kereskedők és ipa-
rosok** figyelmébe!!

Mielőtt beszerezné

bélyegző
szükségletét, kérjen ajánlatot:
Rosenfeld Lipót
bélyegző gyártó, Strada Gen. Mosolu
(Mezey Mihály-u.) 1.
Ügynököt felveszek.

Főmelnár kerestetik ha-
szonrészesedésre 11 járatu
liszt, olaj és kölesmalom
részére, ki a gőzgépek ke-
zelését is szakszerűen érti.
Kaucióképes egyén adja
ajánlatát a Hegedűs Hir-
lapirodába. Nagyvárad
„Főmelnár” jellegre. 824H

Ügyez mindenest 3 tagu
családhoz felvesz Dajko-
vits, Bémer-tér 3. 865

2000-6000 Leig an-
nak, ki nekem megfelelő
állást szerez. Felvilágosi-
tást Timár utca 10. 857

Lakatos tanulókat fize-
téssel felveszek, D a n d e
mulakatos, Beöthy Ödön-
utca 78. 864

Ein deutsches Fräulein
sucht Stelle für nachmit-
tag oder vormittag zu Kin-
der. Zuschr. unter „Fräu-
lein” an die Hegedűs Hir-
lapiroda 851H

Vezető állásra keres elő-
kelő nagyváradai vállalat
25-35 év közötti közép-
vagy szakiskolát végzett,
— inkább technikai ös-
merettel bíró — úriembert.
Cim a kiadóban, 849H

Mindenes főzőnő azon-
nalra felvétetik Teleki-u.
58. sz. 846H

Perfekt szakácsnő és szo-
baleány felvétetik. Cim a
kiadóhivatalban. 853

Gép- és gyorsíró rom-
án-német nyelvtudással
önálló munkaadó, jó fize-
téssel felvétetik. Ajánla-
tok Bihari kőbánya és
építőipar Rt. Oradea Mare
Str. Batyányi-u. 10 847H

Gép- és gyorsíró szép-
írással állást keres, eset-
leg pénztárhoz. Cim a ki-
adóban. 838

Korcsma, vendéglő ré-
szére óvadékkal rendel-
kező, magyarul, románul
beszélő perczes üzlet-
vezetőt keresek, ki konyha
vezetését önállóan vál-
lalja, helybeli ismeretsé-
gel ily minőségben alkál-
mazva volt. Kelemen, Te-
leki-u. 43. 827H

Szobalány, tisztességes,
komoly felvétetik elsejére.
— Jelentkezni Komlósnál,
Zöldfa-utca 13 vagy Sza-
niszló-utca 11. 834

Villanymotor indító
ellenállással, 27 lo-
erős, 12000 leierű el-
adó. Sunfield dom-
bornyomda, Szent Já-
nos-utca 29.

12 személyes komplett
ezüst esetleg felét eladom
12 személyes ebédő szer-
viz 60 tányérral komplett
12 ezer lei. Weisz Gizi
Nyomda-u. 4. 35

Házak eladók. Ház-
adási megbízásokat vál-
lalunk. — Kölcsonókat
megszerzünk. Magánpén-
zeket jutalékkal kihelye-
zünk. Adásvételi Rt. Par-
cul Traian 12. — Értesítés
délután 5

Eladó egy Ford személy
autó. Megtekinthető Ma-
dár-utca 17. 799

Keresek Olasziban be-
költözhető magánházat. —
Ugyancsak ott egy nem
beköltözhető modern ház
eladó. Ügynökök kizárva.
Cim a kiadóba. 833

Ha van eladó fehérne-
műje, kézimunkája, sző-
nyege, vigye el eladásra,
Rákóczy-ut 30. Bizomány-
ba elfogadják. 796H

Veszünk lakberendezési
tárgyakat, porcelán, üveg,
chinaezüst tárgyakat. Utí-
kosarek, legjobb fésűk, fa-
tálcák, székek, székülé-
sek. Babajavítás, porcel-
ánragasztás. Tisztviselő-
nek árkedvezmény Far-
kas Áruház, Jorga Miklós
(Zöldfa) utca 5. 254

F. hó 23-án délután 3
órákor 1 új két fogatu,
olajos tengelyű, a legfin-
nomabb posztóval bélelt
csukott kocsi árverésen el-
adatik. Felvilágosítást ad
hétfő délig Riskó kocsi-
gyártó, Lakatos-utca 10.
810

Bérbeadó 4 és fél ka-
tasztrális hold beültetett
szőlő. 1 szobás lakás,
borház. Weisz Gizi, Nyom-
da-utca 4. 32

Üzemképtelen nyersolaj,
szívógáz és benzinmoto-
rokat legmagasabb árban
veszünk. Stern és Grad,
Str. Moseiu No. 1. 638

GUMMIKEREKU

**SPORT
KOSCIK**

Eladó Szaniszló-utca kö-
zepén egy modern ház,
250 ezer Lei, Weisz Gizi,
Nyomda-u. 4. 37

Használt és új törülkö-
zők eladók, Rákóczy-ut 30.
jobbra. 807H

Házat — nem beköltöz-
hető — 200 ezer leiig
megvételre keresek. Zárt
ajánlatokat háztulajdono-
soktól „Házvevő”-nek a
kiadóba kérek. 643

Eladó Rulikovszky-uton
gyönyörű emeletes ház,
két utcára nyíló parkiro-
zott udvarral 600 ezer lei.
Bővebbet csakis nálam.
Weisz Gizi közvetítő iroda
Nyomda-u. 4. 36

Valódi perzsa szőnyegek,
perzsa függöny eladók.
Váradi Zsigmond-utca 2.
szám emelet, 3. ajtó. 381H

Eladó Kórház-utca elején
háztelék, szép kerttel, 55
ezer lei. Váradhoz közel
üzlet, ház modern korcs-
mával, 100 ezer lei. —
Batthány-utcan modern
ház. Weisz Gizi, Nyom-
da-utca 4. 33

Gummiradlis
**GYERMEK
KOSCIK**

kaphatók megrende-
lésre is. — Használt
kocsik javítását új
gumival és huzattal
olcsón készítem.

MÁTÉH FERENCZ

Bercsey György-u. 3.
(Régi Menház-utca)

Veszünk!!
teljes lakberendezé-
seket, a legmagas-
sabb árat fize-
tünk, meghívásra
házhoz is megyünk.

Fronkel és Fia
butor- és szőnyeg
raktár, Mezey Mi-
hály-utca 10. sz.

Eladó 2 drb. fekete már-
ványasztal. Megtekinthető
Polonkay József fűszerüz-
letében Str. Vlahuta (Szt.
János-u. 28. 781

Eladó szmirna szőnyeg,
kisebb és nagyobb. Rá-
kóczi-ut 30. jobbra. 783H

Széles-utca 1. számú ház
eladó. Értekezni Keleti
Bank, Rimanóczy-u. 6. sz.

Egy komplett benzin mo-
torhajításra berendezett olaj
és köleshántoló malom la-
kással, melléképületekkel
a város legszebb helyén
eladó. Ugyanott egy ma-
gánjáró cséplőgarnitúra
8-as Schutteleworth és egy
huzatos 6-os Hoffer gar-
nitúra eladó. Értekezni
Weisz Fábán, Székelyhid.
823H

Eladó házak: Beöthy
Ödön-utcan, Pável-utcan,
Jókai Mór-utcan, Szacsavay
utcan. Érdeklődni lehet
kizárólag Feledi Sándor-
nál, Szaniszló-utca 63. 12

Egy 7 légkörű 6-os ma-
gánjáró cséplőgarnitúra,
teljes felszereléssel eladó.
G a h é r József, Saniob
(Szentjobb). 816

Eladó Nagyszalontán ki-
sebbszertű szálloda, ven-
deglő, kávéház depó bil-
liard szalontá és teljes
felszereléssel 280 ezer Lei.
Weisz Gizi, Nyomda u. 4.
40

Ház eladó beköltözhető
lakással, Velencepart 77.
835

Eladó: Egy gyönyörű,
nagy szalontükör, vitrin,
2 ruhaszekrény, fürdőkád,
jól kijáratott hegedű, Wag-
ner és különféle classi-
cus zeneművek zongora
kottái olcsón eladók Ber-
kovits Ferenc-utca 9. sz.
826H

Eladó Kálvária-utcan 2
katasztrális hold beülte-
tett gyönyörű szőlő, bor-
ház, hordók, kád, prés
felszereléssel, 150 ezer Lei.
Weisz Gizi, Nyomda u. 4.
39

Jó karban lévő fényezett
butorok eladók. Ugyanott
egy jégsekreány is. Köz-
vágóhídon. 839

Eladó butorok, szalon-
zongora, desztilláló. Egye-
sülbank részvénytársaság
Kozoca, Ceics. 761

Barnára fényezett gyer-
mekágy sokronybetéttel és
matracal eladó. Posta-
utca 22. 838

Építészeknek. V a s c s i g a
lépcső és pumput el-
adó. Berkovits-u. 8. 845H

Üzlethelyiség legforgal-
masabb utcában eladó.
Szt. László-tér 5, Emelet 5
848H

Szalongarnitúra eladó.
Kossuth-u. 4. l. em. jobb.
863

Forgalmas üzlet raktár-
helyiséggel átadó. Glória
iroda, Damjanits-u. 13.
üzletben 862

Eladó azonnal beköltöz-
hető egy szoba konyhás
magánház, Szentanna-u.
21. sz. 855

Üzlethelyiség forgalmas
helyen átadó. Heller, Vám-
ház utca 23. 693

Hallatlan magas árban
veszek mindennemű ezüst
tárgyakat, u. m. halas, pe-
csenyés, kávé és likőrös
szervizeket. Kohn Henrik
ékszerész, Kossuth-u. 7.
894

Raktárról azonnal szál-
lító használt de teljesen
jó karban levő teljes gőz-
mosóai berendezés és
különböző mosóai gégek
a legjutányosabb árban.
„Stabil” nagyvárad Tele-
fon: 16-86 860H

Eladó Csillegvárosban szép
nagy telkesház beköltöz-
hető. Egy ház fűszer ü-
zlettel átvehető. Korcsma,
lakással, mézsárszékekkel.
Több beköltözhető magán,
és bérházak. Több ház-
helyek jutányos áron. Egy,
hat, tíz, huszonnégy holdat
szőlők kisebb szántóföl-
dek. Nyersolaj motorokat
keresek értekezni Tomá-
nénál Nilgesztelep 850

Eladó szobrászfaragással
diszített maszív, barokk
ebédlő, Sötét hálószoba-
butor. Szalongoarnitúra,
Perzsaszőnyeg, világos se-
lyemfüggönyök Keleti-
gyöngy toll legyező, vas-
ágyak Butorozott szoba
eladók kiadó. Háztulajdo-
nos Szabadság u. 8. 352

Raktárra értek: Bor-
szivattyuk teljesen comp-
lett, permeterzők, külön-
böző csavarok, villanymo-
torok, 24 HP ig „Stabil”
nagyvárad Telefon 16-86
861H

Fényképezet részére
villanyfelvételi lámpa, na-
gyon praktikus, 1900 Lei-
ért eladó. Rákóczi-ut 8
Műterem. 852

30-40,000 drb téglá
és egy luxus autó eladó.
Értekezni Vitéz-u. 9. sz.
Mandel. 859H

Eladó ház, amelyben 3
szobás, konyhás vagy
szabad teraszos azonnal
átadható lakás van Cim
Fecske-utca 9. 841

Zongora, fekete, rövid,
keresethuros, eladó. Re-
lics zongora készítő és
hangoló, Tisza Kálmán-
tér 7. 843H

Karosszék, függönyök,
kocsisruha szűrrel, tükör,
abroszok eladók. Berko-
vits u. 8. 844H

Pianinó
fekete keresztthuros
hárfá, pedálos, ki-
tűnő hangu, első-
rendű gyártmány:
Hofman és Czerny
és egy

rövid zongora
jutányos árban
eladó.

Sternberg
Nagyvárad, Kishídő.
Telefon 13-45.

Fehérnemű ve-
javítását vállalók
utca 8. Öz. Neme

Jumperek ru-
kat, gyermek ru-
kat szépen he-
Nilgesztelep, op-
hiddal szemlén-
olsó villa.

Uttelekhez,
hez legjutányosab-
szit fényképező-
fényképező, Szaniszló-
25. szám.

**3 pár női har-
2 párt, 2 pár zoi-
párt varr Gondá-
Janich-utca 2.**

30 lei női in-
nadrág, vánkosi-
lei. Függönyök
fehérnemű himze-
gyon olcsón kiadó-
Tetszésszerinti ma-
nogramok stb in-
nag elödrükölve
a n. é. közönség-
tását, mivel a
bevétt összeg ké-
munkaképtelen
mogatására fordít-
Landeszmanné,
utca 23.

50.000 lelt kar-
tosíték ellenében
„Biztos” jelivér
gedűs Hirlapiro-
da

**Pilissé és gouv-
olcsón és jól
Teleki u. 22. sz.**

Üzlethelyiség
térén lelépéssel
Cim a Hegedűs
dában.

El ne felejtse,
nítzi lerakalba
árakban vásáro-
legszebb harisny-
jobb gyermeko-
Szalárdi-utca 9.

„Stabil” gépek
relések lörakata,
rad, Nagypiac-
16-86. Raktáron
kerekeket, cs-
minden méretben

Jumperek és
hekat szakszerű-
tányos n vállal-
gerné, Beöthy-u.

Gyönyörű horg-
jumperek, filék,
zások, gobelinek
sek készülnek
kézimunkaüzlet-
nizsló-utca. Előny-
legszebb minták
nők, filézőnők
munkára felvétel

24 % kamatra
magánpénzt telje-
tel. Adásvételi R-
Traian (Szécheny-
Értesítés délután

Hizlatnak alka-
lyisígeket keresek.
10. sz.

Örökre adnám
ládhoz egy éves
séges kislányomat
kiadóba

Fehérnemű ve-
javítását vállalók
utca 8. Öz. Neme

Elveszett egy
kötő aranyóra
utca Rákóczi-
csületes megtalál-
be a Hegedűs
daba, hol magas
ban részesül.

Tudunk magán-
csó hazakat, eleg-
bákat, szép laká-
ethelyiségeket,
cserelekedéseket
ket Pavel utca 5.